Ўзбекистон овози

Рўзномага 1918 йил 21 июнда асос солинган

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМАСИ

● Рўзнома: «Иштирокиюн» (1918 — 1920 й.) «Қизил байроқ» (1920 — 1923 й.). «Туркистон» (1923—1924 й). «Қизил Ўзбекистон» (1924—1964 й). «Совет Ўзбекистони» (1964—1991 й.) номи билан чоп этилган, ҳозир «Ўзбекистон овози» (1991 йил 1 сентябрдан) номи билан чиқмоқда.

● № 93 (21. 212) 1992 йил 12 май, сешанба ● БАҲОСИ 1 СЎМ.

ЕТТОВЛОН ЕТТИ ЎЛЧАБ...

● Ашгабат учрашуви — келажакка қадам ● Осойишталик манфаатларини кўзлаб ● Тажан — Серахс — Машҳад темир йўли Шарқни Европа билан боғлайди

9—10 май кунлари Туркманистон Республикаси пойтахти Ашгабат шаҳрида Ўрта Осиё ва Қозоғистон, Эрон, Туркия ҳамда Покистон республикалари давлат ва ҳукумат раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтди.

Тарихий тараққиётда ўзига хос йўналишда ривожланаётган етти қўшни мамлакат бошлиқлари бу ерга Туркманистан Республикаси Президенти Сапармурод Ниёзовнинг таклифига биноан ташриф буюрдилар.

Осиё минтақасида жойлашган бу давлатларнинг ҳар бири ўз мустақиллиги йўлида турли сиёсий курашларни, иқтисодий тараққиёт босқичларини ўтиб, тегишли тажриба орттираётган, минг йиллик муштарак урф-одатлар, анъаналар ва эътиқодга эга бўлган жумҳуриятлардир.

Учрашув, шубҳасиз, дунё халқларининг кўз ўнгида кечди. Жаҳон оммавий ахборот воситаларининг вакиллари учрашувнинг мақсад ва вазифалари ҳақида бутун олам аҳлига пайдар-пай маълум қилиб турди. Учрашув чоғида Эрон Ислом Республикаси Президенти Али Акбар Ҳошимий-Рафсанжоний Ашгабатдан телефон орқали Тожикистон Республикаси Президенти Раҳмон Набиев билан боғланиб, жумҳуриятдаги сиёсий вазиятнинг тезроқ осойишталик йўлига тушиб кетишига тилакдош эканлигини билдиргани ҳақидаги хабар ғоят катта мамнуният билан қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Ўзбекистон телевидениеси ва Миллий ахборот агентлиги мухбирлари саволларига жавобида Али Акбар Ҳошимий-Рафсанжонийнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, бу ташаббус Ашгабатга ташриф буюрган мамлакатлар раҳбарларининг мақсадлари ўзаро яхши қўшничилик муносабатларини йўлга қўйишдан иборат эканлигининг ёрқин тимсолидир деб таъкидлади. Чунки асрлардан буён халқларимиз орзу қилиб келган мустақилликни тўла қўлга киритиб, уни мустаҳкамлаш ва иқтисодий жиҳатдан халқимиз қаддини ростлаб олиши учун Ўрта Осиё республикаларида, қолаверса, барча эзгу ниятли мамлакатларда тинчлик, осойишталик барқарор бўлиши бугун ҳар қачонгидан ҳам зарурроқдир, деди И. Каримов.

Эрон Ислом Республикаси Президенти Али Акбар Ҳошимий-Рафсанжоний ҳам, Туркия Бош Вазири Сулаймон Демирэл ҳам Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари билан Эрон ва Туркия ўртасида иқтисодий ҳамкорлик муносабатлари тезроқ изга тушиб кетишидан минтақадаги халқлар манфаат топишига ишонч билдирдилар.

Ўтмишда икки юз йил давомида инглиз мустамлакаси бўлиб келган, айни пайтда сўнгги 36 йил ичида ўз мустақиллигини мустаҳкамлаб, иқтисодий жиҳатдан юксалишга юз тутаётган Покистон Ислом Республикаси Бош вазири, ташқи ишлар вазири Миён Навоз Шариф ҳам ён қўшнилар — Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон билан иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқаларни йўлга қўйишга фурсат етганидан мамнун эканлигини таъкидлади.

Президент Ислом Каримов Али Акбар Ҳошимий-Рафсанжоний ҳамда Миён Навоз Шариф билан бўлган музокаралар чоғида яқин кунларда дипломатия муносабатларини, савдо-сотиқ ва бошқа иқтисодий алоқаларни йўлга қўйиш тўғрисида келишиб олдилар.

Ашгабат учрашуви етти мустақил давлатнинг халқаро иқтисодий алоқаларни ҳуқуқий негизда шакллантириш сари қўйилган дадил қадам бўлди десак арзийди.

Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон мустақил давлатлар сифатида фаолият юритар эканлар, аввало, ўзаро ҳамкорлик тадбирларини пухта ишлаб чиқиб, бозор муносабатлари шароитида юзага келиши мумкин бўлган муаммолар ҳақида чуқурроқ ўйлаб кўришларига тўғри келади. Бу жумҳуриятларда ишлаб чиқариладиган саноат, қишлоқ хўжалиги ва бошқа маҳсулотларни сақлаш, сотиш, четдан мол келтириш, халқаро туризмни шакллантириш учун, шубҳасиз, кенг миқёсда транспорт хизматига эҳтиёж ортади. 1994 йилгача Тажан — Серахс — Машҳад темир йўли қурилишини туғаллаш, божхона хизматини ташкил этиш, шу соҳа учун мутахассислар тайёрлаш, ўзаро тажриба алмашиш ҳақидаги махсус ҳужжатнинг имзоланиши учрашувнинг муҳим якуни бўлди.

Мазкур темир йўл тармоғининг узунлиги 305 километр, уни қуриш учун 547 миллион Америка доллари сарфланади. Бу қурилишни маблағ билан таъминлаш келишиб олинди.

Тажан — Серахс — Машҳад темир йўлининг ишга тушиши Ўзбекистон учун ҳам катта аҳамиятга эгадир, деди Ислом Каримов журналистлар билан суҳбатда. Ўзбекистон келажакда ўз маҳсулотини ана шу йўл орқали Анқарагача ёки Форс кўрфазигача ва ундан кейин дунёнинг исталган бурчагига етказиши мумкин.

Учрашувда шу мамлакатларни боғловчи халқаро автомобиль йўлини қуриш, шунингдек нефть, газ, кимё саноатига оид масалалар юзасидан ҳам маслаҳатлашиб олинди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга сафар чоғида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат котиби Р. Р. Ражабов, давлат маслаҳатчиси С. Саидқосимов, республика Олий Кенгаши Халқаро ишлар комитети раиси П. Қ. Ҳабибуллаев ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳ бўлдилар. 10 май куни кечқурун Ўзбекистон делегацияси Тошкентга қайтиб келди.

Ўктам МИРЗАЁРОВ,
ЎзА махсус мухбири.
Ашгабат — Тошкент.

●

Учрашув пайтида.
Муаллиф олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг қарори

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ АЙРИМ РАЙОНЛАРНИНГ НОМИНИ ЎЗГАРТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати **қарор қилади.**

1. Тошкент шаҳар ҳокимининг илтимоси қондирилиб, Киров районининг номи Юнусобод, Куйбишев районининг номи Мирзо Улуғбек, Ленин районининг номи Миробод, Октябрь районининг номи Шайхонтаҳур ва Фрунзе районининг номи Яккасарой деб ўзгартирилсин.

2. Куйбишев районининг номини ўзгартириш тўғрисидаги масала Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдаги сессияси тасдиғига киритилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси
Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 8 май.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг қарори

САМАРҚАНД ВА ФАРҒОНА ВИЛОЯТЛАРИДАГИ АЙРИМ ШАҲАР ВА РАЙОНЛАРНИНГ НОМЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати **қарор қилади:**

Самарқанд ва Фарғона вилоятлари ҳокимларининг илтимослари қондирилиб, Самарқанд вилоятидаги Красногвардейск шаҳрининг Булунғур деган, Фарғона вилоятидаги Киров районининг Бешариқ, Ленинград районининг Учкўприк, Фрунзе районининг Данғара деган тарихий номлари тиклансин;

Самарқанд вилоятидаги Большевик районининг номи Гўзалкент райони, Советобод районининг номи эса Нуробод райони деб ўзгартирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 8 май.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг қарори

ИЛЬИЧ РАЙОНИНИНГ НОМИНИ ШАРОФ РАШИДОВ РАЙОНИ ДЕБ ЎЗГАРТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати **қарор қилади**

1. Сирдарё вилояти ҳокимининг илтимоси қондирилиб, Ильич районининг номи Шароф Рашидов райони деб ўзгартирилсин.

2. Ушбу қарор Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдаги сессияси тасдиғига киритилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси
Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 8 май.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг қарори

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДАГИ ГУРЛАН, ХОНҚА, ШОВОТ, ҚЎШКЎПИР ВА ҲАЗОРАСП ШАҲАРЛАРИНИ ШАҲАР ПОСЕЛКАЛАРИ ТУРКУМИГА ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати **қарор қилади:**

Хоразм вилояти ҳокими, халқ депутатлари Гурлан, Хонқа, Шовот шаҳарлари кенгашлари ҳамда Қўшкўпир, Ҳазорасп районлари кенгашларининг илтимослари қондирилиб, вилоятга бўйсунувчи шаҳарлар: Гурлан районининг маъмурий маркази Гурлан, Хонқа районининг маъмурий маркази Хонқа ва Шовот районининг маъмурий маркази Шовот шаҳарлари ва шунингдек, районга бўйсунувчи шаҳарлар: Қўшкўпир районининг маъмурий маркази Қўшкўпир ва Ҳазорасп районининг маъмурий маркази Ҳазорасп шаҳарлари шаҳар посёлкалари туркумига ўтказилсин.

Илгари Гурлан шаҳри таркибига киритилган Пахтачи аҳоли пункти Гурлан райони Олға қишлоғи таркибига, Сахтиён аҳоли пункти Сахтиён қишлоғи таркибига ва Ярмиш аҳоли пункти Эшимжийрон қишлоғи таркибига;

илгари Шовот шаҳри таркибига киритилган Арбоб ва Большевик аҳоли пунктлари Шовот райони Шовотқалъа қишлоғи таркибига, Ипакчи ва Қазувчи аҳоли пунктлари Хитой қишлоғи таркибига, Тожикёп ва Қулли аҳоли пунктларининг шаҳарга киритилган қисмлари Қиёт қишлоғи таркибига, Хидирали аҳоли пункти эса Шовот районидаги Чиғатойқалъа қишлоғи таркибига;

илгари Хонқа шаҳри таркибига киритилган Маданийер ва Олға аҳоли пунктларини Хонқа районидаги Хоразм қишлоғи таркибига;

илгари Қўшкўпир шаҳри таркибига киритилган Янгиёп аҳоли пункти Қўшкўпир райони Кенагас қишлоғи таркибига, Янгилик аҳоли пункти эса Янгилик қишлоғи таркибига қайтарилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 8 май.

БУЮК ҒАЛАБА ШАРАФИГА

9 май куни Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги халқлари фашистлар Германияси устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 47 йиллигини нишонладилар.

Кўксиларини қўша-қўша орден ва медаллар безаган, кексайиб қолганларига қарамай ҳамон тетик ва хушчақчақ, дилкаш ва меҳнатсевар, қалблари беғубор фахрийлар, Қуролли Кучлар ва меҳнат жамоаларининг намояндалари уруш йилларида озодлик ва мустақиллик учун олиб борилган қонли жангларда ғолиб чиққан халққа ўз ҳурматларини бажо этиш мақсадида Тошкентнинг Мустақиллик майдонига келдилар.

...Эрталаб соат 9. Фахрий қоровул саф тортиб турибди. Бош майдондаги Номаълум аскар қабрига ҳарбий оркестр садолари остида Ўзбекистон Республикаси Президенти, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлиги, республика Уруш, меҳнат ва Қуролли Кучлар фахрийлари кенгаши, Тошкент вилояти ва шаҳри ҳокимликлари, шаҳар жамоатчилиги номидан гулчамбар қўйилди.

Номаълум аскар хотираси бир дақиқа сукут сақлаб ёдга олинади. Ўзбекистон Республикасининг давлат гимни янграйди. Республика миллий гвардиясининг жангчилари номаълум аскарга ҳурмат бажо келтириб, шаҳдам қадам ташлаб ўтадилар.

Номаълум жангчи қабрига гулчамбарлар қўйиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси Ш. М. Йўлдошев, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов, Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Давлат котиби Р. Р. Ражабов, Тошкент шаҳар ҳокими А. И. Фозилбеков, бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

* * *

Урушда олган жароҳатлари туфайли Тошкент госпиталларида жон берган жангчилар дафн этилган Волгоград кўчасидаги Ўртоқлик мозори ҳам шу куни одамлар билан гавжум бўлди.

Бу ердаги мотамсаро она ҳайкали пойига Ўзбекистон Республикаси Президенти, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлиги, республика Уруш, меҳнат ва Қуролли Кучлар фахрийлари кенгаши, Тошкент вилояти ва шаҳри ҳокимликлари, шаҳар жамоатчилиги номидан баҳорнинг анвойи гуллари қўйилди.

Бу маросимда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси Ш. М. Йўлдошев, республика Бош вазири А. Муталов, Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Давлат котиби Р. Р. Ражабов, Тошкент шаҳар ҳокими А. И. Фозилбеков, бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Улуғ Ватан уруши иштирокчиси, генерал-лейтенант Собир Охунжонов Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Биз уруш қатнашчилари ҳозир ҳам жанговар сафдамиз. Ёш авлодни халқимизнинг энг яхши анъаналари руҳида тарбиялашга ўз ҳиссамизни қўшмоқдамиз.

Президентимиз И. А. Каримовнинг Улуғ Ғалаба куни муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг уруш ва меҳат фахрийларига, барча фуқароларига табрикномасини хурсандлик билан кутиб олдик. Бу табрикнома биз фахрийларга бўлган ғамхўрлик руҳи билан суғорилгандир.

Ғалаба байрами куни Мустақиллик майдонида, шаҳарнинг маданият ва истироҳат боғларида, дам олиш масканларида халқ сайллари кечгача давом этди. Уруш қатнашчилари билан учрашувлар ўтказилди. Артистларнинг чиқишлари, спорт мусобақалари уюштирилди.

Тошкентда Ғалаба куни шарафига тўплардан 30 марта ўқ узиб, салют берилди.

Т. БОТИРБЕКОВ,
Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбири.

* * *

Суратда: Номаълум аскар қабрига гулчамбарлар қўйиш пайти.

Р. ЖУМАНИЕЗОВ олган сурат (ЎзА).

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов 11 май куни Хитой Халқ Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Гуань Хэньгуанни қабул қилди.

Хитой элчиси И. А. Каримовга ишонч ёрлиғини топширди.

Элчи Ўзбекистон билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш учун бутун куч-ғайратимни сарфлайман деб, Ўзбекистон Республикасининг бошлиғини ишонтирди.

Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов Хитой халқига фаровонлик, турмушнинг барча соҳаларида катта муваффақиятлар тилади. И. А. Каримов билан элчи ўртасида ошкора, дўстона муҳитда суҳбат бўлиб ўтди.

Ишонч ёрлиғини топшириш маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири У. А. Абдураззоқов ҳозир бўлди.

(ЎзА).

ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ

Гуань ХЭНЬГУАН

1940 йилда Хейлунцзян вилоятида туғилган, 1965 йилда Хейлунцзян дорилфунунини битирган.

1965-1968 йилларда Хитой Халқ Республикасини чет эллар билан маданий алоқа ишлари комитети таълим бўлимида таржимонлар бюросида ишлаган, 1968 йилдан бошлаб дипломатия хизматида.

1968-1974 йиллар — ХХР-нинг СССРдаги элчихонаси аттешеси.

1974-1980 йиллар — ХХР ташқи ишлар вазирлиги Совет Иттифоқи ва Шарқий Европа мамлакатлари бўлимининг референти.

1980-1982 йилларда ХХР Ташқи ишлар вазирлигининг дипломатия академиясида ўқиди.

1982-1983 йиллар — Совет Иттифоқи ва Шарқий Европа мамлакатлари бўлимининг иккинчи котиби.

1983-1987 йиллар — ХХР-нинг Карочидаги Бош консулхонаси консули.

1987-1988 йиллар — Совет Иттифоқи ва Шарқий Европа мамлакатлари бўлимининг биринчи котиби.

1988-1991 йиллар — ХХР Ташқи ишлар вазирлиги кадрлар бўлимининг биринчи котиби, сектор мудирининг ўринбосари.

1991-1992 йилларда ХХР элчихоналари билан ишлаш бўлими мудирининг ўринбосари бўлди.

1992 йил мартда ХХР-нинг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланди.

Уйланган, икки ўғли бор.

БЮДЖЕТ—ЭЛНИНГ РИЗҚИ

● Андижон вилоят ҳокимиятида молия масалаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди. Йиғинда молия, банк, солиқ инспекциялари ташкилотларининг раҳбарлари, шаҳар, район ҳокимларининг молия билан шуғулланадиган биринчи муовинлари, маъмурий идоралар раҳбарлари ва жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашдилар. Улар вилоятдаги молиявий аҳволни ўрганиб олиш йўлидаги тўсиқ ва камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирларини белгиладилар.

Кенгашда республика Бош вазирининг ўринбосари Э. Самандаров ва вилоят ҳокими Қ. Холмирзаев нутқ сўзладилар.

(ЎзА).

МУСТАҚИЛЛИК ПОСБОНЛАРИ

Она-Ватанимиз Ўзбекистон мустақиллик йўлидан дадил одимламоқда. Ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маданий муаммолар аста-секин бартараф этилмоқда. Мудофаа сиёсати ҳам шулар жумласидандир. Кейинги йилларда бу соҳада туб ўзгаришлар рўй бераётир. Бу энг аввало мустақил қўшинлар тузиш, ҳарбий хизматга чақириладиган йигитларимизнинг республикамиз ҳудудида ўз бурчларини ўташлари билан боғлиқ тадбирлардир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг мудофаа сиёсати масалалари бўйича бош консультанти Б. Э. Қосимов билан шу мавзуда суҳбатлашдик.

— Баҳодир Эргашевич, яқинда Олимлар шаҳарчасига йўлим тушиб, Туркистон Ҳарбий округи биноси пештоқида миллий байроғимиз ҳилпираб турганини кўрдим. Севиндим. Илгари бу бинода Туркистон ҳарбий округи ишларди...

— Ҳозир у ерда Мудофаа ишлари вазирлиги фаолият кўрсатяпти. Республика Олий Кенгашининг «Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган ҳарбий қисмлар ва ҳарбий ўқув юртлари тўғрисида» деб чиқарган қарорига асосан мазкур округ ўз фаолиятини 1 июлгача тўхтатиши керак. Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги Бирлашган Қуролли Кучлари қўмондони, авиация маршали Е. Шапошников бу ҳақда буйруқ чиқарган. Округ ихтиёридаги барча ҳарбий қисмлар, қўшилмалар, ҳарбий билим юртлари ўзимизнинг мудофаа ишлари вазирлигимиз тасарруфига ўтказилди. Стратегик қўшинлар бундан мустаснодир. Энди ҳамма гап республикамиздаги ҳарбий қисмлар ва қўшилмалар, миллий гвардия бригадаларини, шунингдек ҳудудимизда қарор топган стратегик қўшинларни саранжомлаб олишда. Шуни ҳам таъкидлаш керакки, стратегик қўшинларда ўзбекистонликларнинг ўзлари хизмат қилишади. МДҲ Бирлашган Қуролли Кучлари бу қўшинларга тегишли барча муаммоларни, жумладан, хизматчиларга ҳарбий унвонлар бериш масаласини ҳам биз билан маслаҳатлашиб, келишиб ҳал қилади.

Йигитларимиз энди қор ёғиб муз туғадиган зимистонларда, ҳудудсиз уммонларда, тундралару тайгаларда хизмат қилмайди. Аксинча, аждодларимиз армон билан ўтган табаррук заминда муқаддас бурчларини ўтаб, Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигини, фуқароларимизнинг қонуний ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини ҳимоя қилишади. Бу улкан тарихий, сиёсий воқеадир.

Вазирлар Маҳкамасининг «Белгиланган ҳақиқий ҳарбий хизмат муддатини ўтаган ҳарбий хизматчиларни Қуролли Кучлар, чегара ва ички қўшинлар сафларидан захирага бўшатиш ҳамда фуқароларни ҳақиқий ҳарбий ва муқобил хизматга навбатдаги чақириш тўғрисида» деб яқинда эълон қилинган қарорида Мудофаа ишлари вазирлиги, унинг жойлардаги идоралари олдига мудофаа қобилиятимизни мустаҳкамлаш, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашни кучайтириш, ўз юрти, халқини фидокорона ҳимоя қилиш, ундан фахрланиш туйғуларини ошириш борасида ташвиқот-тарғибот, тушунтириш ишларини кенг кўламда олиб бориш вазифаси қўйилган; ҳақиқий ҳарбий ва муқобил хизматга доир барча вазифалар батафсил ифодалаб берилган.

— Республика раҳбарияти кейинги йилларда меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш, уларнинг фарзандларини ҳарбий хизматдан озод қилиш борасида ўндан ортиқ турли имтиёз ва енгилликлар берди. Айтингчи, бундай имтиёзлардан кимлар фойдаланади?

— Талабалар ва курсантлар, ўқув юртларининг тингловчилари, ёлғиз ёки кенжа фарзандлар, чўпонлар, ҳарбий хизмат чоғида фарзанди халок бўлган оилалар собиқ Иттифоқда илгари амалда қўлланилган барча енгилликлардан фойдаланадилар.

Халқаро ҳуқуқ нормалари ҳисобга олиниб, айрим мазҳаб вакиллари ҳарбий хизматдан озод этилдилар. Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ҳамда байналмилалчи жангчиларнинг оилаларига, етимларга, ё отасиз, ё онасиз йигитларга, республикада ҳарбий хизматни ўташ чоғида фарзанди ногирон бўлиб қолган оилаларга бу йилдан эътиборан муқобил хизмат тури жорий қилинади.

Бу тадбирларнинг барчасини фуқароларимизга холисона ва тўғри тушунтириш зарур. Ўрни келганда 1991 йил кузги чақириғининг баъзи натижаларини айтиб ўтмоқчиман. Ўшанда белгиланган режани атиги 74,3 фоиз бажарган эдик. Фақат Қорақалпоғистон Республикаси чақириқ режасини тўла уддалади, Сурхондарё, Бухоро, Жиззах, Самарқанд вилоятлари 80—90 фоиз кўрсаткичга эришди. Тошкент шаҳри, Қашқадарё, Фарғона, Наманган, Хоразм вилоятларида эса ишимиз кўнгилдагидек бўлмади.

— Бунинг сабаби нимада деб ўйлайсиз?

— Ёшларнинг ҳарбий хизматдан ўзини олиб қочаётганидадир. Афсуски, бундай йигитларимиз кўпайиб бормоқда. Ваҳоланки, биз ҳақиқий ҳарбий хизматга чақириладиганлар сонини йил сайин камайтиряпмиз. Йигитларимизнинг ўз юртимизда хизмат қилишлари учун шарт-шароит яратиляпти. Собиқ Иттифоқнинг ҳар хил низолар чиқиб қуролли тўқнашувлар бўлаётган ерларидан, МДҲга кирмаган давлатлардан, мустақил Қуролли Кучларини ташкил этаётган республикалардан, Каспий денгизи флотидан ҳарбий хизматчиларимизни чақириб оляпмиз. Республикамиз жаҳон Миллатлар ҳамжамиятига аъзо бўлгани муносабати билан авфи умумий эълон қилинди. Унда ҳарбий хизматдан бўйин товлаган шахслар ҳам авф этилиши таъкидланган. Фармон эълон қилинган кунгача ҳарбий хизматдан бўйин товлаган ва 1992 йилнинг 6 июнига қадар маҳаллий ҳарбий хизмат бошқаруви идораларига бу ҳақда мурожаат этган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлиги белгилаган шарт-шароитда ўз бурчини адо этаётган шахслар авф этилади. Энди олдимизда турган асосий вазифа хизмат ёшига етган йигитларга, уларнинг ота-оналарига ана шу ҳаётий муҳим масалани тушунтиришдир. Фарзандларимиз бундан буён фақат республикамизда хизмат қилиб, чинакам мустақиллигимиз посбони бўладилар.

— Қўшинларимизни зобитлар билан таъминлаш муаммоси қандай ҳал этиляпти?

— Ҳозир Қуролли Кучларимиздаги зобитларнинг аксар кўпчилигини республикамиздан ташқарида туғилган кишилар ташкил этади. Энди бу масалани ҳал этишда бошқа республикаларга умид қилолмаймиз. Демак, ўз кучимизга таяниб, ўзимиздан зобитлар тарбиялаб етиштиришимиз зарур. Айни вақтда улар фақат юртимизда хизмат қилишини, унинг истиқлоли ва истиқболини кўз қорачиғидек қўриқлашини халқимизга яхшилаб тушунтиришимиз лозим. Зобитларнинг маоши, барча имтиёзлар ва афзалликларни қўшиб ҳисоблаганда халқ хўжалигида ишлаётган ҳар қандай мутахассиснинг ойлигидан уч баравар кўп. Дарвоқе, ҳарбий билим юртларида туб миллат вакиллари ўқиши учун барча шарт-шароит яратилди. Уларда таълим олаётган фарзандларимиз сони ҳам кўпайди. Лекин бу ҳали етарли эмас. Соғлом, мактабни яхши тамомлаган ёшлар шу касбни танласалар, улардан ёрдамимизни аямаймиз.

— Собиқ Совет Армиясида хизмат қилган, ҳозир МДҲ Бирлашган Қуролли Кучларида фаолиятини давом эттираётган зобитларимиздан фойдалансак бўлмайдими?

— Улар жуда кўп. Улар билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Биринчи ўзбек генерали, иккинчи жаҳон уруши қаҳрамони марҳум С. Раҳимов, фахрийларимиз бўлган генераллар С. Охунжонов, Б. Сирожиддинов, А. Ҳожибоевларнинг номи ҳаммага маълум. Ҳозир генералларимиздан Р. Аҳмедов, Р. Ҳадирбоев, Т. Қосимов мудофаа ишлари вазирлигига раҳбарлик қилишмоқда. В. Н. Маҳмудов Тошкент қўшин қўмондонлари тайёрлаш билим юртини бошқармоқда. Генерал Р. Каримов Украинада хизматда. Минглаб олий даражали зобитларимиз авиация, ҳарбий денгиз флотида, десант қўшинларида хизмат қилишмоқда. Аммо... мустақил Ўзбекистондаги ҳарбий комиссарликларда хизмат қилаётганларнинг 15 фоизинигина ўзбеклар ташкил қилади. Кейинги даврда ҳар бир вилоят, ҳар бир туманда мудофаа ишлари бошқармалари, бўлимлари тузилди. Саккиз вилоятда мудофаа ишлари бошқармаларига ўзбек зобитлари бошлиқ этиб тайинланди. Улар ҳарбий академиялар, ҳарбий билим юртларини тугатган, жанговар қисмларда фаолият кўрсатган етук мутахассислардир.

— Муқобил хизмат хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Бу йил биринчи марта муқобил хизмат амал қилади. Бунда шу хизмат ҳақида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 7 февралда чиқарилган 54-сонли мувақкат қарорига биноан иш тутиш лозим.

Муқобил хизмат савдо ходимлари ва амалдорларнинг болалари учун «Бошпана» бўлмаслиги, ҳарбий прокуратура ва фуқаро прокуратураси тегишли ҳарбий қонунлар қандай бажарилаётганини муттасил текшириб, назорат қилиб туриши даркор. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлиги ва унинг жойлардаги идораларига бу ишни фақат ўз юртимиз ҳудудида хизмат қилиш асосида амалга ошириш топширилган. Чақирув комиссияларининг раислари маҳаллийчиликка йўл қўймасликлари шарт. Қонуний никоҳда бўлган чақирилувчиларгина уйларига яқин ерда жойлашган ҳарбий қисмларда хизмат қилишлари мумкин.

Қарорда мустақил жумҳуриятимиз фуқароларини шартнома ёки ихтиёрий равишда, ўзаро битимлар асосида бирлашган Қуролли Кучларнинг МДҲ таркибидаги давлатларда жойлашган стратегик қўшинлар ихтиёрига юбориш мумкинлиги айтилган. Бунда чақирилувчиларнинггина эмас, ота-оналарнинг ҳам хоҳишини инобатга олиш керак бўлади.

Баҳодир АБДУЛЛАЕВ,
ЎзА махсус мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН ВАТАНИМ МАНИМ

ЖИЗЗАХ ШАҲРИДА Ш. РАШИДОВНИНГ 75 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛАР БЎЛИБ ЎТДИ

● Дунёда шундай нуроний сиймолар борки, номларига ҳар қанча қора тортишга уринсалар ҳам, ул зотлар қалбининг маънавий қуёши ҳамиша чарақлайверади. Оламдан жисмонан ўтсалар ҳам қувван-руҳиятлари элни ҳамиша уйғотиб тураверади. Давримизнинг ана шундай табаррук алломаларидан бири атоқли сиёсат ва давлат арбоби миллионлар юрагидан жой олган мутафаккир инсон Шароф Рашидовдир.

«Ўзбекистон овози» ижодий жамоаси, рўзноманинг кўп минг сонли муштарийлари Шароф отанинг номини улуғлаш, мураккаб даврдаги фаолиятига холис баҳо беришга астойдил интилмоқда. Рўзнома саҳифаларида махсус «Шарофнома» рукни очилганини маъқуллаб жуда кўплаб мактублар олмоқдамиз. Уларнинг муаллифлари республика Отахонининг меҳнат қирралари, юксак инсоний фазилатларини ёрқин мисоллар асосида очиб бермоқдалар.

Шароф Рашидов номи айниқса жиззахликлар учун эъзозли. Вилоятда яшаётган халқлар миллати ва тилидан қатъий назар Жиззах номини янада машҳур қилган инсон билан фахрланишади. Халқ дилидагини яхши тушунган Ўзбекистон Халқ демократик партияси вилоят кенгаши ҳокимият билан бамаслаҳат бу йилги 9 Май ғалаба кунини «Ўзбекистон барчамизнинг уйимиз» шиори билан ўтказиш, бу тантаналарни Ш. Рашидов таваллудининг 75 йиллигига бағишлаш ташаббуси билан чиқди.

Буни партия аъзолари мутасадди бўлган меҳнат ва ўқув жамоалари, миллий маданият марказлари фаоллари бажонидил қўллаб-қувватлашди.

Ғалаба куни эрта тонгданоқ Жиззах вилоятининг шаҳар ва қишлоқларидан байрамона кийинган кишилар, кўп сонли меҳмонлар «Ғалаба» маданият ва истироҳат боғини тўлдиришди. «Ғалаба» ёдгорлиги пойига гулчамбарлар қўйилди. Халқлар дўстлиги байрами тантаналарига бағишланган митингни ХДП вилоят кенгашининг биринчи котиби А. Азимов очди.

Байрам қатнашчилари ва меҳмонларни вилоят ҳокими Э. Турсунов самимий табриклади. Халқлар ўртасидаги осойишталик, ўзаро ҳурматни мустаҳкамлашга ҳисса бўлиб қўшилувчи ушбу маросимни уюштирган саховатли кишиларга миннатдорчилик билдирилди.

Жиззах вилоятида қирғиз, қозоқ ва корейс маданий марказлари ишлаб турибди. Яқин кунларда тожик маданий маркази ҳам расмий гувоҳномага эга бўлади. Ана шу марказлар вакилларига ўз урф-одатлари, маданияти ва санъатини кенг намойиш қилиш, миллий таомлари билан дастурхон безатиш, меҳмон кутиш, турли спорт мусобақаларида маҳоратларини кўрсатишлари учун имкониятлар яратиб берилди. Ҳар бир миллий маданий марказ «Ғалаба» боғи ҳудудида ўз «шаҳарча»сини қурди.

Қирғизлар шаҳарчасининг кираверишидаги ўтов олдида ўрнатилган сўрида ўтирган Орол Каттабеков, Аслмурод Маликов, Дуоба қишлоқ Кенгашининг раиси Раим Қўзиев меҳмонларга қирғиз элининг азалий тарихи, урф-одатлари ҳақида сўзлайдилар. Бахмаллик Ўткир Умаров Шароф Рашидов хотирасига бағишланган қўшиғини айтиб берди. Эсен Байдалиев «Манас»дан куйлади.

Аброр КАРИМОВ, қирғиз маданият марказининг раиси:

— Вилоятда 25 мингдан зиёд қирғиз яшайди. Ҳозир шу тилда ўқитиладиган ўрта мактаб, кўплаб синфлар бор. Марказимиз аралашуви билан Қирғизистон ўқув юртларига талабалар юбориш муаммоси ҳал этилди. Яқинда халқ чолғу асбоблари дастасини тузамиз.

Бурхон АЙНАШЕВ фахрий чўлқувар:

— Қозоқлар шаҳарчасини ташкил этган кигиз уйлар, кенг ўтовларни меҳмонлар оқими тарк этмаётир. Вилоятда истиқомат қилаётган 45 мингга яқин қозоқ фарзандларининг асосий қисми Мирзачўл ва Жиззах даштларини ўзлаштиришга катта ҳисса қўшди. Мен касал бўлиб тўшакда ётган эдим. Қадрли биродарим хотираси ҳурмати учун атайлаб Мирзачўлдан етиб келдим. Биз ёшликда Шароф Рашидов билан бирга таълим олганмиз...

Тиловберди ЖЎРАЕВ, пахтакорлик меҳмон:

— ХДП вилоят кенгашининг хайрли тадбири кўпчилик беморларни ҳам соғайтириб юборди. Биз партия аъзоларига ҳурмат билан ўтов тўридан жой беришди.

Тожик бадиий ҳаваскорлари билан Дўстлик районидаги «Дўстлик чамани» дастаси бир зумда биргалашиб ажойиб томошалар кўрсатишди. Тожик ва ўзбек халқи оҳангларининг, мақсад ва дилларининг бир-бирига нечоғлик яқинлиги намоён бўлди. Томошабинлар яшил театр саҳнасига чиққан корейс маданий маркази бадиий ҳаваскорларининг чиқишларини ҳам илиқ кутиб олишди... Энг яхши ижрочиларга, ғолиб спортчиларга эсдалик совғалари ва совринлар берилди.

Асқар АЗИМОВ, ХДП вилоят кенгашининг биринчи котиби:

— Турли миллатларнинг урф-одатларини, қадриятларини қўллаб-қувватлаш, биргалашиб маросимлар ўтказишнинг реал турмуш тарзига айланиши, миллий маданият марказларининг ташкил қилиниши шу кунги ҳаётимиз тақозосидир. Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг турли миллатлар ўртасида қарор топган дўстликни улуғлаш ва мустаҳкамлашга чорловчи сиёсатидан халқимиз мамнун.

Худойберди НОРМАТОВ, партия ва меҳнат фахрийси:

— Ўтган буюк сиймоларни унутмаган халқнинг келажаги бутун. Қаранг, қандай гўзал байрам. Агар шу бирликни, ҳурмату-дўстликни Шароф Рашидовнинг ўзлари кўрганларида боши осмонга етарди. Шу онларда мен қадрдон биродарим, дилкаш дўстим билан бўлиб ўтган мулоқотлар, уруш пайтидаги ёзишмаларимизни энтикиб эсладим. 80 йиллик умримнинг энг азиз онлари у кишининг раҳбарлигида ишлаш билан ўтган. Илоҳим руҳлари шод бўлсин.

Ҳидир ШУКУРОВ, Ўзбекистон Республика халқ депутати:

— Байрам баҳона жиззахликларнинг дилларидан жой олган эзгу ниятлар яна бир бор намоён бўлди. Яратувчилик меҳнати, тинч-тотув яшаш, дўстликни мустаҳкамлаш бизга Шароф Рашидовдан юққан хислатлардир. Ҳаммамиз мустақил Ўзбекистонимизни гуллаб яшнатишга астойдил ҳисса қўшишимиз керак. Бу билан тили бир, дили бир ота-боболаримизнинг орзу-армонларини бажо қилган бўламиз.

Ш. Рашидов таваллудининг 75 йиллигини нишонлашга бағишланган Жиззахдаги тантаналарда ЎзХДП Марказий Кенгаши матбуот, ахборот ва тарғибот бўлими мудири А. Жалолов иштирок этди.

Жиззахдаги байрам тантаналаридан репортажни «Ўзбекистон овози»нинг махсус мухбирлари

А. АБДУБАННОПОВ,
Т. ТОШЕВ,
Б. САТТОРОВ олиб боришди.

Шарофнома

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

● Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси «Республика аҳолисини дори-дармонлар ва тиббий ашёлар билан таъминлаш борасидаги кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги, вилоятлар, шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимлари томонидан таъминотчилар билан тўғридан-тўғри шартномалар тузиш борасида кўрилган чораларга қарамай кейинги вақтларда дори-дармон таъминотида бир қанча қийинчиликлар туғилди.

Бундай шароит асосан республикалар ўртасидаги хўжалик алоқаларининг бузилиши ҳамда фармацевтика препаратлари ишлаб чиқариш ҳажмининг камайиши натижасида юзага келди. Қолаверса, Ўзбекистон ҳудудидан ташқарида жойлашган заводлар ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг таннархи ортиши муносабати билан уларнинг улгуржи нархлари 13—15 баравар кўпайтириб юборилди. Бу эса бир қатор Ҳамдўстлик давлатларида дори-дармонларнинг чакана нархлари ўртача 4 баравар ошишига сабаб бўлди.

Бозор иқтисодиётига ўтиш ҳамда халқ истеъмол буюмлари улгуржи, нархларининг кескин кўтарилиши сабабли Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган қарорда дори-дармонлар ва тиббий ашёлар чакана нархларини ошириш кўзда тутилган. Шу билан бир қаторда қарорда 130 хил энг зарур дори-дармонлар (юрак қон-томир касалликларида ишлатиладиган, иситма туширадиган, сульфаниламидлар, баъзи бир гормонал препаратлар, фермент препаратлари, антибиотиклар ва бошқалар)га чекланган чакана нархлар белгиланди.

Бу тадбирларни амалга ошириш натижасида дори-дармонларнинг улгуржи ва чекланган чакана нархлари ўртасидаги фарқ 257 миллион сўмни ташкил этади, у республика бюджетидан қопланади.

Қарорда кўрсатилишича, аҳолининг баъзи бир гуруҳлари (ёлғиз нафақа олувчилар, Улуғ Ватан уруши ногиронлари ва қатнашчилари, байналмилал жангчилар, Чернобиль ҳалокати оқибатларини тугатувчилар, меҳнат ногиронлари ва болаликдан ногиронлар, 3 ёшгача бўлган болалар ва баъзи бир сурункали касалликларга чалинган беморлар)га дори-дармонлар аввалгидек текин ва имтиёзли тарзда берилади.

Шу мақсадда республика бюджетидан 50 миллион сўмдан ортиқроқ маблағ ажратилади.

Даволаш муассасалари томонидан аҳолини бепул даволашга дори-дармонлар сотиб олиш харажатларини қоплаш мақсадида республика бюджетидан 1992 йил учун 1,5 миллиард сўм ажратилди.

Бундан ташқари юқумли касалликларни камайтириш ва ундан муҳофазалаш мақсадида бактерия ва вирусга қарши дориларни сотиб олиш ва эмлаш ишларини ўтказиш учун республика бюджетидан 1991 йилда 3,5 миллион сўм ажратилган бўлса, 1992 йилда бу маблағ 50 миллион сўмни ташкил этади.

Республика аҳолисини дори-дармон билан таъминлашдаги улгуржи ва чакана нархлар орасидаги фарқни ҳамда дорихоналар харажатини қоплаш учун йил охиригача давлат бюджетидан жами 2,6 миллиард сўм ажратилади.

Дори-дармон таъминотини яхшилаш мақсадида қарорда чет эллардан дори-дармонлар ва тиббий ашёлар сотиб олиш ҳажмини кўпайтириш кўзда тутилган. 1991 йилда хорижий мамлакатлардан ҳаммаси бўлиб 70 миллион АҚШ долларига дори-дармон сотиб олинган бўлса, 1992 йил ярми учун 56,8 миллион АҚШ доллари ажратилди.

Қарорда хорижий мамлакатлардан дори-дармонлар ҳамда уларни ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш мақсадида хом ашё сотиб олиш учун қўшимча валюта ажратиш кўзда тутилган.

Қарорда республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги, республика Молия вазирлиги, республика «Фармация» ишлаб чиқариш бирлашмаси зиммасига республика аҳолисини дори-дармонлар билан таъминлашни янада яхшилаш учун барча тадбирларни амалга ошириш вазифаси топширилди.

АМАЛИЙ УЧРАШУВ

● Мустақил Ўзбекистон халқ хўжалигини тараққий эттириш учун билимдон мутахассислар тайёрлаш ҳозирги куннинг долзарб вазифаларидандир. Қарши давлат дорилфунуни ўқитувчи ва талабалари билан бўлган учрашувда шу хусусда гап борди. Илм-фанни ривожлантириш, олий ва ўрта таълимни бутун чоралар билан яхшилаш, йигит-қизларни чет эллардаги нуфузли илм-фан марказларига ўқишга юбориш, шу марказлар билан илмий алоқаларни яхшилаш зарур.

Республика Президентининг бозор иқтисодиёти шароитида олий ва ўрта таълим ўқув юртлари ўқитувчилари ва талабаларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш ҳақидаги Фармонининг ижроси учрашув қатнашчиларининг диққат эътиборида бўлди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев иштирок этди.

(ЎзА).

САЙЁРАМИЗ НАФАСИ

ПРЕЗИДЕНТ — ФАХРИЙ АКАДЕМИК

● Туркманистонга расмий ташриф буюрган Эрон Ислом жумҳуриятининг президенти Ҳошими-Рафсанжонига Туркманистон фанлар академиясининг фахрий академиги диплоли топширилди.

Олий мартабали меҳмон олимлар билан учрашувда сўзга чиқди.

Президент Осиё минтақаси давлат бошлиқларининг Ашгабатда тугаган учрашуви якунлари иккала мамлакат ўртасида ҳамкорликни барча соҳаларда, шу жумладан илм-фан соҳасида ҳам кенгайтириш учун қулай истиқболлар очади, деб таъкидлади.

ЧЕГАРА БЎСАҒАСИДА

● Литва билан Латвия аҳолиси собиқ Иттифоқнинг бошқа республикаларидан келган одамлар каби 25 сўм йиғим тўламай, Эстония чегарасидан ўтишлари мумкин.

Бироқ, Литва ва Латвия аҳолиси ҳам Эстония меҳмонлари учун энди одатга айланган мамлакатга кириш анкеталарини тўлдирадилар. Маъмурлар Эстония — Литва чегарасида шундай қоғоз тўлдиришни жорий этиб, республикага Латвия орқали одамларнинг келишини назорат остига олишмоқчи бўлишяпти.

АҚШДА ГОРБАЧЕВЛАР УЧУН УЙ

● Михаил Горбачев Америка Қўшма Штатларида шахсий уй олишга ниҳоят афтидан қарор қилди.

Горбачев фондининг вакили АҚШдаги «Ромлис» компанияси бош директорига СССРнинг собиқ президенти учун уй олиш ҳақида илтимос билан мурожаат этди. Флорида штатидан уй сотиб олишга аҳдлашилди. Унинг таннархи 108 минг 350 доллар бўлди.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва рўзномалар хабарлари асосида тайёрланди).

ҲИНДИСТОН ПАРЛАМЕНТИ АФҒОН ВОҚЕАЛАРИ ҲАҚИДА

Ҳиндистоннинг Тошкентдаги элчихонасидан хабар қилишларича, Ҳиндистон парламентида 30 апрель куни Афғонистонга доир баёнот қабул қилинди. Унда Ҳиндистон ҳукумати Афғонистонда ўт очиш тўхтатилиши эълон қилинганлигини табриклаш ва Кобулда ҳокимиятни ўз қўлига олган мужоҳидлар кенгашини Афғонистоннинг мувақкат ҳукумати сифатида расмий равишда тан олганлиги айтилади. Ҳиндистоннинг Кобулдаги элчисига буни ўтиш даври кенгашининг аъзоларига ва кенгашга бошчилик қилаётган Сиғбатилло Мўжадиддига етказиш топширилган.

Ҳиндистон афғон муаммоси сиёсий воситалар билан ҳал этилишини қўллаб-қувватлайди. Кобулдаги раҳбарлар Афғонистон жамияти турли табақаларининг орзу-умидларини акс эттиради, деб ишонамиз, дейилади сўнгра баёнотда. Миллий ярашни таъминлашга интилишда, барча этник ва бошқа зиддиятларни бартараф этишда, мамлакатда барқарорликка эришишда, Афғонистон давлатининг бирлиги ва ҳудудий яхлитлигини сақлаб қолишда ҳукуматга, кенгаш аъзоларига муваффақиятлар тилаймиз.

Ана шу олижаноб мақсадларга эришишда Ҳиндистоннинг кўмак беришга тайёрлиги, узоқ давом этган можаро йилларида афғон халқи бошига тушган қийинчиликлар ва маҳрумликларни тугатишда Афғонистон ҳукуматига ёрдам беришга, чуқур тарихий илдизларга эга бўлган Ҳиндистон-Афғонистон дўстона муносабатларини бундан буён ҳам ривожлантиришга тайёр эканлиги айтилган.

(ЎзА).

● Мустақиллик ишчанликни ёқтиради

ҚИШЛОҚ КОРХОНАЛАРИ

ЁКИ ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ ХОНҚА РАЙОНИДАГИ «ПАРТИЯ XIX СЪЕЗДИ» ЖАМОА ХЎЖАЛИГИДА ҚИШЛОҚ АҲОЛИСИНИ ИШ БИЛАН БАНД ЭТИШДА АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ТАДБИРЛАР

● Бундан бир неча йил илгари саноат индустрияси деганда вилоят ва шаҳарларда, район марказларида бунёд этилаётган улкан завод ва фабрикалар, йирик ишлаб чиқариш корхоналари, саноат ва қурилиш ташкилотлари мажмуи, уларнинг катта ҳажмда маҳсулот тайёрлаш қувватлари назарда тутилар эди.

Эндиликда эса бу оддийгина бир ҳол бўлиб қолди. Нега? Кейинги пайтларда ўнлаб жамоа хўжаликлари фаолият доирасини кенгайтириб, ўзларининг саноат базаларига эга бўлди, юзлаб йигит-қизларга бир неча янги касблар ўргатилиб, қишлоқларда «ишчилар синфи»ни вужудга келтиришяпти. Қувонарлиси шуки, дастлабки пайтларда хўжаликларнинг ёрдамчи корхоналари деб ном олган ишхоналар сафи кенгайиб, чин маънодаги саноат индустрияси вужудга келтириляпти. Бу корхоналарни қишлоқ меҳнат аҳлининг ўзи ҳаракатга келтириб, уни катта даромад манбаига айлантирмоқда.

Хоразм вилоятидаги қишлоқ индустрияси ҳақида гап борса, биринчи навбатда Боғот районидаги Нариманов номли, Урганч районидаги Калинин номли, Хива районидаги Рўзимат Мадаминов номли (собиқ Фрунзе номли) Хонқадаги Охунбобоев номли жамоа хўжаликлари билан тилга олинар эди. Бугунги кунда вилоятда ўнлаб хўжаликларнинг ўз саноат индустрияси кенг фаолият кўрсатмоқда. Бу жабҳада пешқадамлик байроғи эндиликда Шовот районидаги «Партия XIX съезди» жамоа хўжалигининг «ишчилар синфи» қўлида дейиш ўринли бўлар.

Бу ерда воҳа хўжаликлари орасида биринчи бўлиб консерва заводи ишга туширилганига ўн йилдан ошиб кетди. Корхона шу давр ичида 200 миллион сўмликка яқин консерва маҳсулотлари тайёрлаб чиқариб, аҳолига сотди ва катта фойда олди. Айни пайтда заводда қарийб ўн турда маҳсулот тайёрлаб чиқарилмоқда.

Хўжаликнинг саноати ҳақида сўз кетганда, албатта жамоа хазинасига катта иқтисодий наф келтираётган иккита йирик ғишт заводи, гилам ва поёндозлар тўқиш, мебель тайёрлаш, оҳак ишлаб чиқариш цехлари, қандолат ва лимонад тайёрлаш корхоначаларида амалга оширилаётган хайрли ишларни ҳам мамнуният билан тилга олиш лозим. Бу корхоналар ҳар йили жамоа хўжалигига ўртача етти-саккиз миллион сўм даромад келтираётир.

— Яқин вақтлар ичида, — дейди жамоа хўжалиги бошқарувига кўпдан буён дарғалик қилиб келаётган Қўчқор ака Қурбонбоев, — хўжалигимизнинг саноат тармоғида пахта тозалаш заводи ва тўқимачилик фабрикаси ҳам ўрин эгаллайди. Айни пайтда шу корхоналар лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланмоқда. Тегишли раҳбарият ва ташкилотлар билан мулоқотлар олиб борилмоқда. Ускуналар манбаларини қидириб топмоқдамиз. Бу корхоналар қурилиб ишга туширилгач, юзлаб элдошларимиз янги иш ўринларига эга бўлишади.

Қишлоқда яна бир индустрия базаси — шиша идишлар тайёрлаб чиқарадиган завод қурилиши жадал олиб борилмоқда. Уни серқуёш жумҳуриятимиз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолигига қабул қилинган ушбу унутилмас 1992 йилда фойдаланишга топшириш ниятимиз бор. Иншооллоҳ, бу ниятимиз ушалади.

Завод қурилиши, чиндан ҳам тезкорлик билан олиб борилмоқда. Уни «Хоразмсовхозводстрой» трестининг Шовот механизациялашган кўчма колоннаси бунёдкорлари барпо этишяпти. Заводнинг маъмурий-маиший биноси, омборхоналари, ошхонаю бошқа ёрдамчи биноларини тиклаш деярли поёнига етказилди. Шунингдек, электр ва газ узатиш линиялари, тозалаш иншоотлари қурилишида ҳам ишлари тугалланай деб қолди. Асосий ишлаб чиқариш биноларида ўрнатиладиган зарур техника-ускуналар, иссиққа чидамли печ, бошқа жиҳозларни Украина, Қозоғистон ҳамда арманистонлик таъминотчилар шартномаларга асосан етказиб беришди.

Жамоа бошқаруви янги корхонада ишлайдиган мутахассислар ҳамда ишчи-техник ходимларни Қувасой шиша идишлари заводида янги касб бўйича кўникма орттиришларига алоҳида аҳамият бермоқда. Бу ерда янги касб эгаларининг қарийб 80 нафари шогирдлик вазифасини ўтаб, шиша идишлар тайёрлаш сир-асрорларини пухта ўрганишяпти.

Бунёд этилаётган завод ҳар йили 1—2 литрлик ҳажмда маҳсулот сиғадиган 80 миллион дона банка, бугунги кунда амалда қўлланилаётган нусхадаги шиша идишлар тайёрлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Унинг фойдаланишга топширилишини қишлоқ аҳлигина эмас, барча хоразмликлар сабрсизлик билан кутмоқдалар. Зеро, корхонанинг ишга туширилиши натижасида воҳада юз берган шиша идишлар танқислигига барҳам берилишига умид билдирилмоқда.

Э. МАДРАҲИМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

● ТИЛГА ЭЪТИБОР—ЭЛГА ЭЪТИБОР

ДАЪВАТКОР ДАВРА СУҲБАТЛАРИ

Ўзбек тилига давлат мақоми бериш тўғрисидаги тарихий ҳужжат кўрсатмалари ва даъватларига пухта амал қилиб, уни ҳаётга тадбиқ этишда илм ва билим масканларининг роли катта. Иш фаолиятининг маъно-мағзини асосан таълим-тарбия белгилайдиган бу жамоаларнинг аксарияти умумхалқ ҳаракатида фаоллик кўрсатаётгани факт. Куни-кеча бир ёшга тўлган Тошкент Молия институти ана шундай илм-билим даргоҳларидан деб тан олинаётгани айниқса қувонарлидир.

Шуниси диққатга сазоворки, институт биринчи қадамиданоқ ўзбек тили жонкуяри сифатида кўзга ташланди. Яъни, ўзининг биринчи сентябрдаги илк дарсини асосан (72 гуруҳдан 68 тасида) она тилида бошлади. Ҳар хил ҳужжатлар, жадваллардан тортиб, буйруққача ўзбек тилида ёзиладиган бўлди. Мавзуи ва даврасидан қатъий назар, йиғин ва учрашувлар ҳам она тилида олиб бориляпти.

Маълумки, давр тақозоси ва муҳри билан молия-иқтисодиётга оид аксарият дарслик ва қўлланмалар рус тилида битилган. Ана шу китобларни таржима қилиш пайтида тилимизга жуда кўп оврупоча, ўрисча сўзлар кириб қолган. Бу сўзларни қандай қилиб ўзбекчалаштириш ва бошқа шу каби долзарб муаммоларга ойдинлик киритиш мақсадида яқинда Тошкент Молия институти «Молия-иқтисодиётга оид ўзбекча атамаларни шакллантириш ва уларни амалиётга тадбиқ этиш» мавзуида махсус давра суҳбати ўтказди.

Институт раҳбарияти, хусусан ректор, Ўзбекистон Фанлар академияси мухбир аъзоси М. Шарифхўжаев ташаббуси билан уюштирилган бу йиғинга жумҳурият Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Атамашунослик қўмитасининг раиси, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубов, унинг муовини Ҳабибулла Бектемиров, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳимлар ташриф буюрди.

Учрашувда сўз олган О. Ёқубов республикамизда ёппасига давлат тилига ўтиш жараёнидаги изланишлар, муаммолар, баҳслар ва режалар ҳақида гапириб берди. Йиғилганларни қўмитанинг айрим атамалар тўғрисидаги хулосалари билан таништирди. Меҳмонлар, шунингдек. баъзи баҳсли атамаларга, хусусан, молия-иқтисодиётга оид сўзларга ўз муносабатларини билдирдилар, Қўмита ўтказаётган ижтимоий тадқиқот кўрсаткичлари билан ўртоқлашдилар. Институт профессорлари А. Ўлмасов, Ф. Каримов, Ҳ. Собиров, доцент Ҳ. Расуловлар эса, ўз тажрибаларидан, илмдаги изланишларидан келиб чиқиб, аниқ таклифлар айтишди. Ўзбек тилига оммавий кўчиш жараёнидаги изланишларни қандай умумлаштириш, шунингдек, баҳсли атамалар ҳақида шахсий мулоҳазаларини билдиришди.

Давра суҳбати иштирокчилари муаллимлар ва талабаларнинг кўпдан-кўп саволларига жавоб қайтардилар.

— Давлат тили тўғрисидаги Қонун олдида барча баб-баравар бурчлидир, — дейди ректор муовини профессор Ё. Абдуллаев. — Шунинг учун институтимиз ёш бўлса ҳам мазкур давра суҳбатини ташкил этдик. Домлалар, муаллимлар, талабаларимиз Атамақўм фикр-мулоҳазаларини, хулосаларини эшитди, йўл-йўриқлари, тавсияларини тинглади. Жуда кўп атамаларга аниқлик киритиб олдик. Тилга, сўзга пойинтар-сойинтар муносабатда бўлмасликка даъват этилди. Биз бундай мулоқот-баҳсларни келгусида ҳам давом эттирамиз.

Умуман, ёш институт давра суҳбатлари ўтказишда ибратли тажриба тўплаб боряпти. «Ҳозирги даврда талаба ёшларни тарбиялаш муаммолари» мавзуида уюштирилган бундан аввалги давра суҳбати ҳам шундай завқли ва фойдали бўлган эди.

Ю. БЕРДИЕВ.

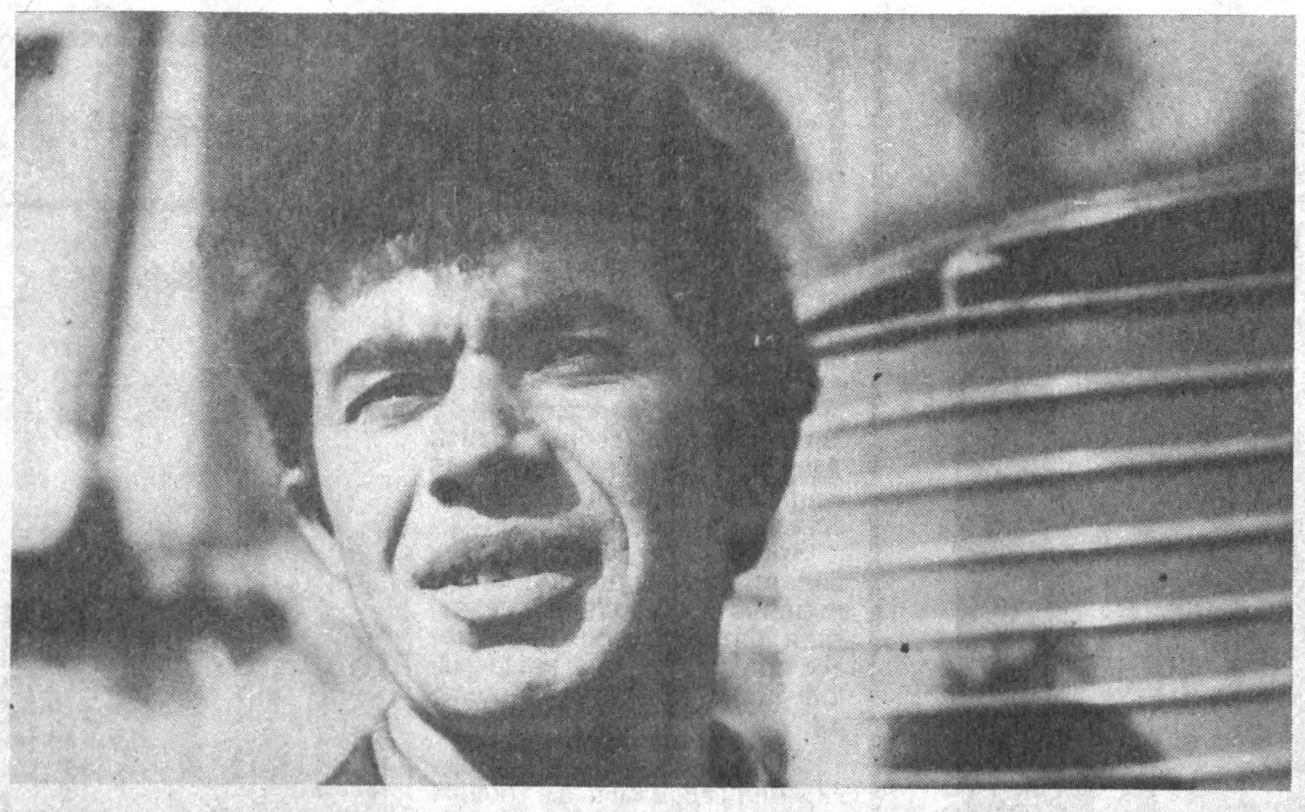

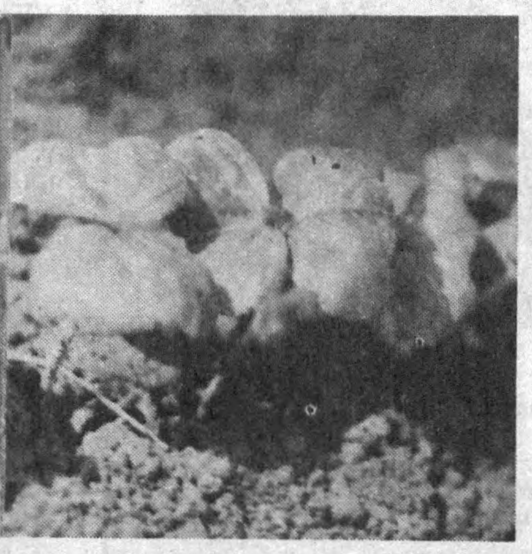

Дўстлик районидаги Саркисов номли давлат хўжалигининг «Дўстлик» ширкатига қарашли Абдураим Шеров бошлиқ звеноси деҳқонлари бу йил ҳар гектар майдондан 30 центнердан ҳосил олишни кўзлаб меҳнат қилишаётир. Шу кунларда ниҳолларга меҳр билан ишлов беришмоқда. Суратларда: механизатор Комил Холмуродов ва звено бошлиғи Абдураим Шеров билан ишчи Қамбарали Бозорбоев.

У. ҚЎШВОҚОВ олган суратлар.

ФАХРИЙЛАР ШАРАФЛАНДИ

● Имон-эътиқоди бутун юз ёшли отахон ХДП аъзоси

● Жангоҳлардаги жасорат эътирофи

● Турмушимиз янада гўзал, ҳаётимиз фаровон бўлишига ишонаман

●

Туябўғиз сув омбори яқинида жойлашган «Гидроқурувчи» пионер лагерида Ўрта Чирчиқ районида истиқомат қиладиган Улуғ Ватан уруши қатнашчиларини шарафлаш маросими бўлиб ўтди. Тўкин дастурхон атрофида ўтирган отахонларга ҳурмат кўрсатилди. Уларнинг Ватан уруши жангоҳларида кўрсатган жасорати таъкидланди.

Йиғилишда сўзга чиққан район ҳокими Мирзамурод Икромов уруш фахрийларига совғалар тақдим этди. Шундан сўнг ХДП район кенгашининг биринчи котиби Исматулла Неъматуллаев партия фахрийларини табриклади. Айниқса, партия фахрийси, уруш фахрийлари район кенгаши раиси Олим Бердиев ва Рўзибой Қамбаровга «Партия сафида 50 йил» нишонини топширилганлиги қувончли бўлди.

— Мен яқинда бир асрлик тўйимни нишонладим. — деди биз билан суҳбатда партия ва уруш фахрийси Рўзибой Қамбаров.— Аслида мен ўша суронли уруш йиллари партияга аъзо бўлгандим. Ўшандан бери мана 50 йилдан зиёд вақт ўтди. Шу йиллар ичида ҳалол-пок яшадим. Эндиликда Халқ демократик партияси аъзосиман. Зеро, районимизда биринчилар қатори шу партияга аъзо бўлиб кирдим. Ҳозир эса янги партияга аъзо бўлганимдан қувонмоқдаман. Чунки бу партия халқ ғами, дарди билан яшамоқда. Турмушимизнинг янада фаровон бўлиши учун курашмоқда. Мен кўп йиллар давомида райондаги В. Терешкова номли (ҳозирги «Роватак») жамоа хўжалигида ишладим. Ҳозир эса қарилик нафақасини оляпман. Ўйлайманки, ҳозирги қийин иқтисодий вазият аста-секин яхшиланиб боради. Турмушимиз янада гўзал, фаровон бўлишига ишонаман. Буни биз меҳр қўйган партия амалга ошираётган ишлардан ҳам билса бўлади.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

БАШОРАТ ТЎҒРИ ЧИҚДИ

● Мингбулоқ бағрида нефть конининг очилиши республикамиз ҳаётида катта аҳамиятга эга. Гап шундаки, шу кунларгача биз Фарғона водийсидан ҳар йили 8—9 миллион тонна нефтни қайта ишлаб чиқиш имкониятига эга бўлган иккита заводимизга 7—8 миллион тонна нефтни Ғарбий Сибирь ва Туркманистондан олишга мажбур эдик. Натижада ташиб келиш учунгина бир неча 10 миллион сўм маблағ сарф бўлар эди.

Совет Иттифоқининг барҳам топиши, республикаларнинг мустақил давлатларга айланиши туфайли бу муносабатлар янада мураккаблашиб кетди. Яъни нефтни ташиб келиш учун сарф-харажатлар кўп марта ошиб, унинг нархи ҳам қимматлашиб бормоқда. Шундай пайтда Фарғона водийсининг чуқур қисмида —Мингбулоқда катта нефть конининг очилиши қувончли ҳол бўлди, албатта. Шуни айтиш керакки, бу коннинг очилиши тасодифий ҳол эмас. 60-йиллардаёқ Марказий Фарғона ерлари бағрида катта нефть конлари бўлиши кераклиги айтилган. Гап шундаки, 1960 йилгача нефть ва газ конлари жойлашган табиий ҳавзалар ҳудудини кескин иккига бўлар эдилар. Биринчи ҳавзанинг чекка қисми, нефтли қатламларнинг кўтарилган қисмини нефть ва газ йиғилиб кон ҳосил қилган зонага, иккинчи — қатламларнинг чуқур пастга чўккан қисмининг нефть ва газни органик моддалардан пайдо бўлган зонага бўлар эдилар. Фарғона водийсида ҳам бу тушунча ҳукм сурар эди. Унга биноан, биринчи зонадагина нефть ва газ конларини қидириш тавсия қилинар эди. Бинобарин, Фарғона водийсининг қатламлар кўтарилган чекка қисми — адир ва тоғолди мавзеларида нефть ва газ конларини қидириш одат тусига кириб қолган эди. Шунинг учун ҳам шу вақтгача топилган ва ишлатилаётган нефть ва газ конларининг барчаси Фарғона водийсининг худди шу қисмида жойлашган. 60-йилларнинг бошида «Ўзбекнефть» — геология мактабининг намояндалари бу тушунчага кескин қарши чиқдилар. Улар қатламларнинг водийда чуқур чўккан қисми ҳам нефть ва газ конларининг ҳосил бўлишида алоҳида аҳамиятга молик эканлигини, бинобарин, бу ерларда ҳам кон қидириш зарурлигини қайд қилдилар. Ҳатто Фарғона водийсининг бу қисмида жойлашган конлар унинг чекка конларига нисбатан катта конлар бўлишини илмий асослаб бердилар. Жумладан, 60-йилларнинг бошларида бу фикр айтилган бўлса ҳам 1964 йилда тўла-тўкис ишлаб чиқилиб, 1966 йилда ушбу мақола муаллифи, А. Каримов, И. А. Симоненко, Ш. Саидхўжаевларнинг «Фарғона водийсида нефть ва газ пайдо бўлган ва уларнинг уйимларининг йиғилган ерлари» китоби чоп этилди. «Водийнинг чуқур марказий қисмига яқин ерларда катталроқ ҳажмга эга бўлган нефть конларини очиш имкониятлари бор» дейилади китобда.

Бу чуқур илмий-тадқиқотларга асосланиб айтилган башорат водийнинг чуқур қисмида Мингбулоқ бағрида 5237 метр чуқурликда неоген қатламларида катта нефть фаввораси отилиб чиқиши билан тасдиқланди.

Шуни ҳам айтиш керакки, Марказий Фарғонанинг тектоник қурилиши, ундаги нефть ва газга қулай структураларни белгилашда О. А. Рижков, А. Бакиров, А. Хўжаев, П. Азимов, М. Сайдалиева, Б. Б. Таль—Вирский, Ф. Зуннунов сингари геофизиклар, тектончи-геологлар катта ишлар қилганлар. А. Хўжаев, П. Азимов ва Ф. Зуннуновлар Мингбулоқ структурасини нефтга нисбатан истиқболи борлиги, ҳатто пармакаьак қазиш кераклиги ҳақида таклиф киритганлар. «Нега шу вақтгача бу ерларда кон очилмай қолди?» деган савол туғилади. Бунинг сабаби, биринчидан, Марказий Фарғонадаги бундай конлар ўтачуқур (5—7 км) қатламлар билан боғлиқ. Бу эса чуқур ва ўтачуқур пармакаваклар қазиш технологиясини ишлаб чиқишни талаб қилар эди. Бу ҳали тўла-тўкис ишлаб чиқилмаган муаммолардан биридир. Натижада қазилган чуқур пармакаваклар нефть ва газ белгиларини очсалар ҳам кўпинча охирига етказилмай қолар эди. Иккинчидан, бу соҳадаги масъул ходимлар хавф эҳтимолини енгиб, таваккал қилиб иш кўришдан чўчир эдилар. Яъни нефть конини очишда баъзан оқилона таваккал қилиб иш тутиш зарур эканлигига эътибор қилмаганлар. Учинчидан, пармакавак нефтли структурани муқобил жойига тушмаганлиги ҳам сабаб бўлиб, натижада нефтнинг ўрнига сув отилиб чиққан ҳоллар, нефть ёки газнинг кучсиз белгиларигина маълум бўлиб, асосий нефть уюми четда қолиш ҳоллари рўй берган.

● ФАН ИЗЛАНИШЛАР ЙЎЛИДА

Мингбулоқ нефти энг юқори неоген ётқизиқларидан отилиб чиқди. У, бизнинг фикримизча иккиламчи, пастки палеоген қатламларидан чиққан. Палеоген ётқизиқларида эса III, IV, V, VIII, IX деб ном олган қатламлар ҳам мавжуд деб айтишга барча асослар бор. Демак, Мингбулоқ кони кўп қаватли нефть кони, ҳали бу қатламлардаги нефть уюмларини очиш галдаги зарур вазифалардандир.

Мингбулоқ нефтининг заҳираси ҳақида икки оғиз сўз. Бу кон саноат заҳираси ҳақида ҳали аниқ бир нарса дейиш қийин. Аммо неогендан отилиб чиққан фаввора кучи ва бошқа далилларни ҳисобга олиб қараганда бу кон катта заҳирага эга. Ўзбекистондаги энг ноёб кон десак янглишмаймиз. Нефть ва газ геологияси ва қидириш институти (А. Нуғмонов, А. Киршинлар) Марказий Фарғона бағрида яширинган неоген ва палеоген нефтининг тахминий заҳирасини ҳажмий-генетик усул билан ҳисоблаб чиқдилар. У 623 миллион тонна миқдорида, ундан чиқариб олиш мумкин бўлган нефть заҳираси 400 миллион тоннадан кўпроқ деб тахмин қилинмоқда.

Бундай ҳисоб-китоблар Ўрта Осиё нефть саноати илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш илмгоҳи ходимлари (А. Обидов, Т. Гриненко, С. Юсупхўжаев) томонидан ўртача-статистик усул билан амалга оширилган бўлиб, олинган натижалар собиқ Совет Иттифоқи Давлат экспертизаси комиссиясида 1988 йили кўриб чиқилиб, геология-қидирув ишлари асосига қўйилган эди.

Бу рақамлар келгусида янги маълумотлар ҳисобига катта ўзгаришларга дучор бўлса керак. Ҳарна бўлса ҳам Мингбулоқ кони очилганининг ўзи республика ҳаётида катта воқеа. Шу билан бирга бу далил Марказий Фарғонанинг барча қисми нефтга бўлган истиқболини жуда юксак эканлигидан далолат беради. Эндиликда бу минтақада Мингбулоққа ўхшаш конларнинг очилиши имконияти катта.

Шу кунлардаги энг зарур вазифа нефть фаввораcини жиловлаш, тезкорлик билан Мингбулоқ конини разведка қилиб, неоген ва палеоген қатламларидаги нефтнинг саноат заҳирасини белгилаш ва уни тезда максимал даражада қазиб чиқариб республикамизнинг нефть ва унинг маҳсулотларига бўлган танқисликдан қутқаришдир. Бунда энг зарур масала Марказий Фарғонанинг барча қисмида комплекс геологик, геохимик ва геофизик ишларни тараққий эттириш, неоген ва палеоген қатламларининг нефть ва газга нисбатан генетик потенциали ва унинг сифат, ҳам сон жиҳатидан белгилашга қодир нефть ва газ геология фанининг асосий соҳасини ривожлантириш каби тадқиқотларни кескин кучайтириш керак. Бунда тармоқ институтларида нефть геологияси соҳасида олиб борилаётган, Фанлар академияси бошқараётган тадқиқотларни, нефть ва газ қазиб чиқариш соҳалари билан чамбарчас боғлаб олиб боришни ташкил қилиш энг зарур вазифалардан бири. Шундай қилингандагина Марказий Фарғонанинг чуқур қатламларида жойлашган, ҳали очилмаган конларни топиш, уларнинг тарқалиш қонуниятларини белгилаш, чуқур ва ўртачуқур пармакаваклар қазиш технологиясини ишлаб чиқиш ва мураккаб геологик шароитда жойлашган нефть конларини очиш имконияти туғилади. Бу эса республикада нефть ва унинг маҳсулотларига нисбатан мустақиллигимизни таъминлайди.

О. АКРОМХЎЖАЕВ,
академик.

● ФАРМОН ВА ИЖРО ●

ЮРТ ДАРМОНИ

Кейинги йилларда қишлоқ хўжалиги соҳасида чиққан Фармонларнинг ҳаммасини санаб чиқишнинг имкони йўқ.

Яқинда бир бободеҳқон билан гаплашиб қолдим.

Рости, асрий сада тагидаги сўрида бу нуроний отахон билан суҳбатлашиш хаёлимда йўқ эди.

— Ассалому алайкум, — дедим хаёлга чўмган отахон ёнидан ўтиб кетаётиб.

— Ваалайкум ассалом,— ёнбошлаб ётган жойидан бош кўтариб, оппоқ соқолларини текисладилар. — Бир пиёла чой ичиб кетинг, болам.

— Уйда зерикдингизми дейман, далага чиқибсиз?

— Топдингиз, болам, шундай. Уйда ўтиролмайман, қаричилик, нафасим қайтади. Далани соғиндим.

— Уйда ҳечким йўқми?

— Бор, худога шукур. Жўжабирдай жонмиз, чўнтакка пул тушгандан кейин ўғиллар ҳам уйда ўтиролмайдиган бўлиб қоларкан. Гадавойга янги мошин олдик. Ислом Абдуғани ўғлига раҳмат. Деҳқонга қайишяпти, ишқилиб, қаддимизни тиклаб олдик. Мол-ҳол қиляпмиз. Ўғилларим ҳам анча оқ билак бўлиб қолишган экан. Энди-энди «дора иш»га қайишяпти. Яқинда каттасининг ғунажини туғиб берди денг. Ўртанчасининг сигирини боласи тушмагурлар бедага бўктириб қўйишибди, тажрибаси йўқ-да. Келин, бола-чақаларим томорқага чумолидай ёпишишади. Янги участка, ер олганмиз. Колхоз, ишқилиб ем-хашакдан қарашиб турибди. Кампир иккаламизнинг пенсия пулимиз ҳам ошди.

— Рўзғорга барака кирибди-да, бува?

— Яратганга минг қатла шукур, болам! Биз, қариялар қиш бўйи қишлоқда уйда ўтирамиз. Номоз ўқигани масжидга борамиз. Худойи, у-буга чиқиб турамиз. Бошқа пайт фақат ёнбошлаб телевизор кўрамиз. Гапнинг пўскалласи, болам, ёшлар иш билан бўлиб кўп янгиликлардан бехабар қолишади. Биз дунёда нима гап, ҳаммасини билиб турамиз. Театр нима, билмаймиз, қишлоқда бирон концертхона бўлмаса, айланай десанг шаҳардагидай боғ-роғлар бўлмаса, ҳаммаёқ бийдек дала, пахтазор... Концертимиз ҳам, театримиз ҳам, уч-тўрттаси ўтирволиб суҳбат қурадиган ҳам — телевизор, қош қорайса қишлоқда дам оладиган жойимиз йўқ, фақат болалар тушмагур ухлаш ўрнига ўрисчасини икки-учларгача кўришади. Кейин эрталаб дала, мол-ҳол ҳам қолиб кетади, асаблари чатоқ, нервений бўп кетган...

Отахон ўз-ўзидан ҳам севиниб, ҳам куйиниб айтаётган сўзларни бўлгим келмади...

— Ижара, фермер деган гаплар яхши бўляпти. Аммо булар — бармоқ билан санарли. Хамир учидан патир, дегим келади. Бола-чақаси билан ерга, молга ёпишгани-ёпишгани қандоқ яхши. Аммо қачон ўқишади? Шаҳарда ўқиб келгани ҳам қумга сингган томчидек бўлиб кетяпти. Нега дейсизми? Умр бўйи уй қуради ё дала ишига кўмилиб кетади. Шаҳарда бўлса, одамлар тайёр домга кўчиб киради, уй масаласи ҳал. Колхоз бўлса, беш-олти йил бўлди, биронта тузукроқ иморат қургани йўқ. Суриштирсангиз, лойиҳа ташкилотлари жуда қиммат сўрармиш. Эшагидан тушови қиммат, дейишади, Топган гул, топмаган бир боғ пиёз дегандек, ҳар бир колхозчи ўзинг учун ўл етим қабилида ишқилиб тиришиб-тирмашиб уй қуряпти-да...

Отахоннинг ҳамма гапларини бу ерда тўла келтириб ўтиришга эҳтиёж йўқ, албатта. Ҳозир ким билан суҳбатлашманг, хоҳ у оддий деҳқонми ё олимми — ичида дув-дув гап, муаммо. Авваллари-ку тўқликка шўхлик дейишарди, ҳозир тўқ бўлмасак, нарх-наво осмонда бўлса! Ахир халқда қуруқ қошиқ оғиз йиртар, деб бежиз айтилмаганку!

Кўпгина якка деҳқон (фермер)лар, ижарачилар, қўйингчи, оддий қишлоқ меҳнатчилари ўзлари истиқомат қилаётган жойларнинг мутасаддиларидан кўпинча қуруқ ваъда олиб, қўйинлари пуч ёнғоққа тўлгач, тўғридан-тўғри республика Президентигача мурожаат қилишга мажбур бўлмоқдалар. Ҳолбуки, тараққий этган мамлакатларда, жумладан биз билан ҳамкорлик алоқаларини кучайтираётган Туркияда биринчи шахсга жойлардан умуман шикоят қилиб келиш у ёқда турсин, хат билан арзнома ҳам ёзишмас экан. Сабаби қайси жойдан арздод эшитилса, ўша жойнинг ҳокими биринчи навбатда ўзи кўкрагини қалқон қилиб, ҳар қандай муаммони ижобий ҳал этиш учун астойдил жон куйдираркан. Туман ёки вилоятдан биронта ҳам шикоят ҳукумат раҳбариятига чиқмас, мабодо шундай ҳол юз бергудай бўлса, бу ўша жойнинг ҳокими иш услубидаги катта нуқсон ҳисобланаркан.

Афсуски, рўзномамизнинг деҳқончилик-саноат бўлимига келаётган арзнома, шикоят хатлар эса оз эмас. Уларнинг айримларига: «Бу ҳақда ўзингиз истиқомат қилаётган район ёки вилоят мутасаддиларига мурожаат қилинг, улар сизга ёрдам беришади», деб жавоб қилсангиз, «Агар улар вақтида ёрдам қўлини чўзишганда сизларга мурожаат қилармидик. Ҳамма гап шунда!» дейишади. Рўзномадан мадад сўраш, аввало катта ишонч, деб биламиз. Аммо рўзнома маъмурий орган ёки муаммоларни ҳал қилувчи ташкилот эмас. У халқ билан партия-ҳукумат ўртасидаги воситачи, омма кайфияти, орзу-ниятлари, дард ва армонларини, бугунги кун нафасини ўзида ифодалайди. Одамларда ижтимоий фикр уйғотади, уни тўғри йўлга шакллантиради. Бирон-бир масалани амалий ҳал этиш, чора кўриш эса бевосита жойлардаги мутасадди ташкилотлар, ҳокимлар зиммасида. Буни тўғри тушунмоқ керак. Ҳамиша халқ билан ҳамнафас, ҳамдардлик, халқ қувончлари ва дардини ифодалаш биз учун ҳам қарз.

«Жумҳуриятимиз Президенти Ислом Каримов раҳбарликнинг биринчи кунлариданоқ маҳсулот яратувчиларга, қишлоқ меҳнаткашларига, деҳқонларга нажот қўлини узата бошлади, — деб ёзишади андижонлик колхозчи Ш. Тожибоев ва механизатор У. Ражабовлар. — Қатор Фармонлар фикримизнинг далили. Модомики, Президентимиз ўз фуқаролари тўғрисида ғамхўрлик қилаётган экан, уни қўллаб-қувватлашимиз ҳам қарз, ҳам фарз. Хўжаобод районининг Булоқбоши ҳудудидаги бир қатор жамоа хўжаликлари раҳбарлари тадбиркорликда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Бироқ шоли курмаксиз бўлмас экан. Ҳамма жойда ҳам ҳали Фармонлар ҳаётда ўз ижросини топяпти, деб бўлмайди. Масалан, «Ленинизм» жамоа хўжалиги бунга мисол бўла олади...».

Ёки яқинда таҳририятимизга Қорақалпоғистондан келган ташвишли хабар ҳам Президент Фармонларини бажаришга айрим жойларда бепарво қаралаётгани ҳақида куйинчак дард эмасми? Шуманай районидаги «Правда» давлат хўжалигида ўқитувчи С. Сеитмуротов шартнома асосида олинган беш гектар ерни бригадир бошқа одамга бериб юборганини ёзади. Хўжалик раҳбарларига бу ҳақда қилинган илтижою сўровлар эса натижасиз. Агар республикамизда шундай ҳоллар бир-иккита бўлса қаламга олмаса ҳам бўларди, дейишингиз мумкин. Афсуски, шундай эмас-да! Фармонларни бажаришга лоқайдлик, ишлаш истагида ёнаётган тадбиркорларни ранжитиш одамларни қўлга қалам олишга мажбур этаётгани сир эмас. Акс ҳолда Самарқанд районидаги «Ғалаба» жамоа хўжалигида Ғ. Нарзуллаев ва И. Файзуллаевлар «боғ-токзорларимиз бузиб ташланиш арафасида», советободлик Т. Эргашев «темир-бетон заводи раҳбарлари очган еримизни тортиб олишмоқчи, тарвузимиз қўлтиғимиздан тушиб кетди», қабилида хат йўлламаган бўларди. Бу ва бошқа мактубларда («Деҳқонни ким ҳимоя қилади» (Чиноз райони), «Умидлар риштаси» (Қибрай райони) ёки Хоразм вилоятининг Хонқа районидаги «Ленинград» жамоа хўжалигининг бир гуруҳ колхозчиларидан, Наманган вилоятининг Уйчи районидаги «Улуғбек» жамоа хўжалигидан, Фарғона вилоятининг Фрунзе районидан, Бухоро вилоятининг Конимех райони ва бошқа жойлардан йўлланган мақолаларда деҳқоннинг бугунги дард ва ўйлари қаламга олинади.

Уларнинг барчаси билан танишгач, беихтиёр шундай хулосага келасан, киши: демак жойларда тўлқинлантираётган масалалар моҳиятига ҳали чуқур кириб боришмаяпти, етилган муаммолар бевосита жойларнинг ўзида тўла ҳал этилмаётир. Сўзимиз қуруқ бўлмаслиги учун шу ўринда биргина мисол келтириб ўтмоқчимиз. «Ўзбекистон овози»да босилган «Инсоф сари барака» сарлавҳали мақолани ўқиб хурсанд бўлдик, — деб ёзади Олот районидаги «Партия XXII съезди» жамоа хўжалигидан Абдулла Шеров. — Мақолада Олтиариқ районидаги Т. Исоқов номли жамоа хўжалигининг М. Исоқов бригадаси ўтган йили кеч кузда қолган-қутган пахта ҳосилини йиғиб териб олиб, уни сақлаб, кейин эркин нархда сотибди. Деҳқонларнинг меҳнат манфаатдорлиги ошганлиги, улар меҳнатига яраша ҳақ тўланаётганидан мамнунмиз. Биз ҳам оилавий пудрат асосида ишлаймиз. 1991 йилда давлатга 78 минг 400 килограмм пахта топширдик. Ҳосилнинг бир мисқолини ҳам қўймай териб олганмиз. Ҳозир уйимизда беш минг килограмм пахтамиз бор. Аммо уни кимга сотишни билмаймиз. Шу ишда бизга ёрдамингиз жуда зарур. Агар уни сотиб олувчи ташкилот номини (манзилгоҳини) рўзномада эълон қилсангиз, рўзнома харажатини ҳам тўлашга тайёрмиз. Жавобингизни кутамиз».

Бу хатга шарҳ ортиқча, албатта. Бу — Олот районида, «Партия XXII съезди» жамоа хўжалигида ишларнинг қанчалик бугунги кун талаби даражасида ташкил этилганидан далолат бериб турибди. Ахир, пахтакору сабзавоткор ва бошқа касб эгаларининг ўз маҳсулотини вақтида сотолмай сарсону-саргардон бўлишаётгани ҳақидаги хат-хабар ва қўнғироқлар озмунчами?

Келинг, деҳқон дардига ҳаммамиз баравар жон куйдирайлик! Шунда Президентимизнинг фармони ҳақиқатан ҳам юртимиз дармонига айланади, элни боқиб-кийинтираётганларнинг эса насибалари бутун бўлади.

Ҳамид ИКРОМОВ,
«Ўзбекистон овози» деҳқончилик-саноат бўлими мудири.

Бухоро вилояти. Шофиркон туманидаги гилам тўқиш фабрикасида ҳар йили қарийб 2 минг квадрат метр гилам маҳсулотлари ишлаб чиқариляпти. Бу ерда 200 нафар тўқувчи иш билан банд. Уларни бозор муносабатлари шароитида ижтимоий ҳимоя қилиш учун фабрика маъмурияти бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда. Меҳнатига яраша ҳақ олган тўқувчилар эса сифатли маҳсулот тайёрлаб, истеъмол бозорини барқарорлаштиришга ҳисса қўшишяпти.

Суратларда: 1. Тўқувчи Моҳира Худойқулова. 2. Гилам тўқиш — машаққатли иш. 3. Цех бошлиғи Ф. Садриев, ишчилардан Э. Усмонова, О. Вақоевалар маҳсулот сифатини кўздан кечиришяпти.

Сураткаш В. МОЛГАЧЕВ.

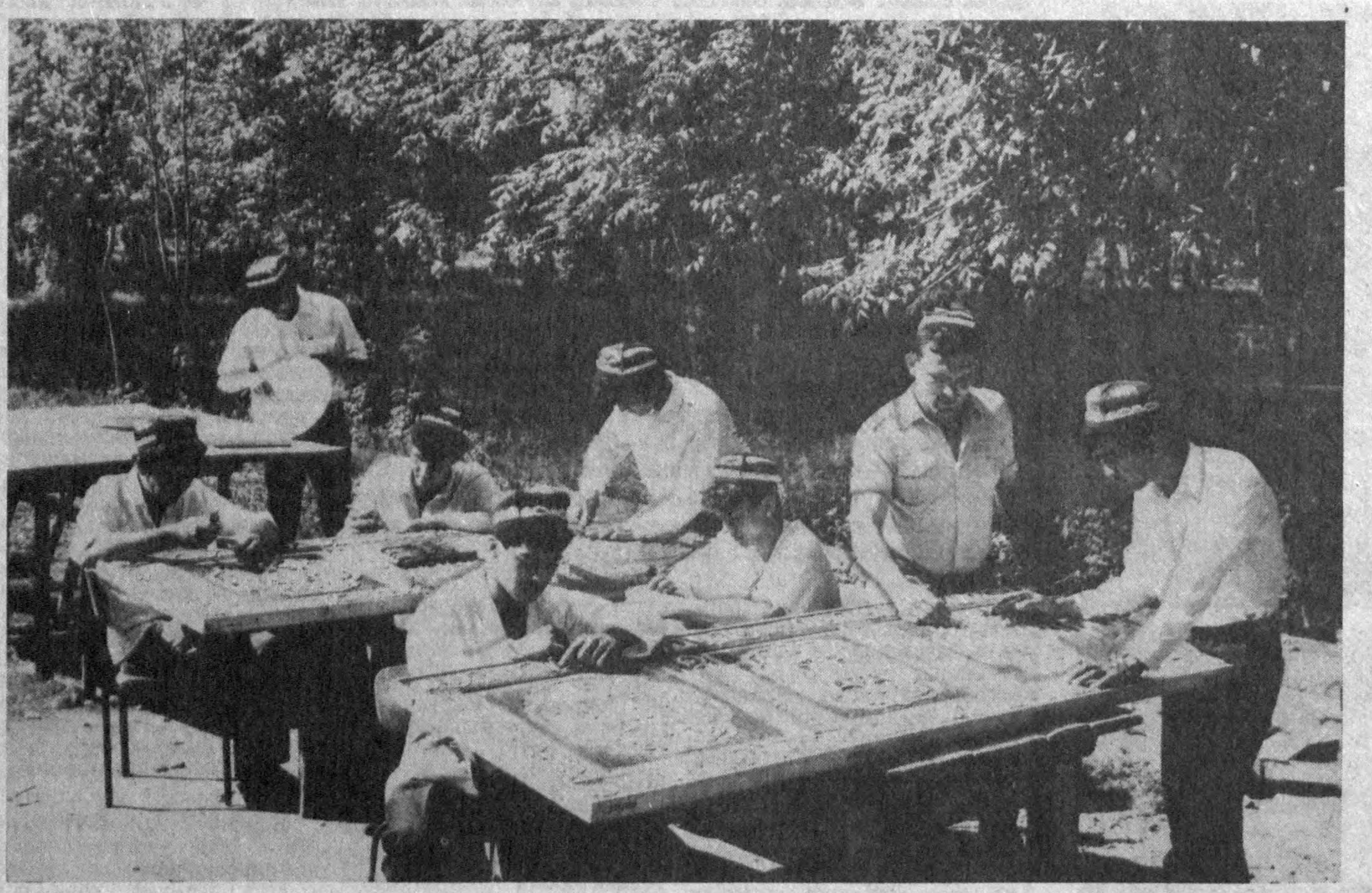

● ҚАРШИ шаҳрида «Мадина» кичик корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Бу корхонага таэквандо бўйича устоз Зафар Турдиалиев бошлиқ спортчилар ҳомийлик қилишмоқда. Корхонада болалар ўйинчоқлари, турли совға буюмлари ҳамда халқ истеъмоли моллари тайёрланмоқда. Яқинда ёғоч ва ганч ўймакорлиги бўйича магазин, чойхона ва масжидлардан тушган буюртмалар бажарилди.

СУРАТДА: уста Элдор Амрхонов (ўнгдан иккинчи) ёшларга ганч ўймакорлиги санъатини ўргатмоқда.

Суратлаш Ш. ШАРИПОВ (ЎзА).

Эргаш Ашурович АШУРОВ

Республикамиз қурувчилари оғир жудоликка учрадилар. 1992 йил 5 май куни жумҳуриятда хизмат кўрсатган қурувчи, меҳнат фахрийси, «Узколхозстрой» бирлашмасининг собиқ раиси **Ашуров Эргаш Ашурович** оғир бетобликдан сўнг 76 ёшида орамиздан кетди.

Эргаш Ашуров Фарғона вилояти ўқитувчилар илмгоҳининг математика қуллиётини битириб, меҳнат фаолиятини ўрта мактабда оддий ўқитувчиликдан бошлади.

Ўзининг меҳнатсеварлиги, билимдонлиги ва бошқа яхши инсоний фазилатлари туфайли тез орада раҳбарлик ишларига кўтарилиб, дастлаб 1942—1944 йилларда вилоят халқ таълими бўлими мудири, 1944—1946 йилларда вилоят ёшлар уюшмаси котиби, 1946—1947 йилларда жумҳурият Ёшлар уюшмаси котиби, 1947—1950 йилларда вилоят ёшлар уюшмаси қўмитаси биринчи котиби, 1950—1951 йилларда вилоят халқ таълими бўлими мудири, 1951—1952 йилларда Ўзбекистон Коммунистик партияси Андижон вилояти қўмитаси котиби, 1952—1955 йилларда вилоят ижроия қўмитаси раиси, 1955—1961 йилларда Андижон шаҳар партия қўмитаси биринчи котиби, 1961—1963 йилларда Ўзбекистон Компартияси Андижон вилояти қўмитаси биринчи котиби, 1963—1964 йилларда эса вилоят ижроия қўмитаси раисининг ўринбосари лавозимларида сидқидилдан меҳнат қилди.

У 1964 йилдан бошлаб вилоят жамоа хўжаликлариаро қурилиш трестини ташкил қилиб, унга яқин 10 йил етакчилик қилди. Бу давр мобайнида нафақат вилоятимизда, балки жумҳуриятимизда ягона қудратли моддий-техника базасига эга бўлган бир ташкилот вужудга келди, 1971 йилда бу ташкилот Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори бўлди.

1974 йилда у жумҳурият давлат-ширкат жамоа хўжаликлариаро қурилиш бирлашмаси раиси этиб тайинланди ва 1986 йилга қадар шу ерда фаолият кўрсатди. Келажакни кўра биладиган Эргаш Ашуров бу вазифада жумҳуриятимиз кўламида катта ишларни амалга оширди. Жумҳуриятимиз қишлоқларини янада кўркамлаштиришда, ижтимоий ривожлантиришда катта ўрнак кўрсатиб, муносиб ҳисса қўшди.

Эргаш Ашуров 1947 йилда Андижон шаҳар ва вилоят кенгаши, 1952—1963 йилларда жумҳурият Олий Кенгаши, 1962 йилда собиқ Иттифоқ Олий Кенгаши ҳамда 1975—1986 йилларда жумҳурият Олий Кенгаши депутати вазифаларида ҳам чин дилдан меҳнат қилди. У бир неча бор «Ҳурмат Белгиси», Ленин ҳамда Қизил Байроқ орденлари нишондори бўлган олижаноб инсон эди.

Эргаш Ашуровнинг порлоқ хотираси уни билган ва бирга ишлаган биродарлари қалбида абадий сақланади.

Бир гуруҳ ўртоқлари.

СПОРТ

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

● СУРХОНДАРЕДА «Бақтрия» соврини учун шахмат бўйича ўтказилган мусобақа якунланди.

Маълумки, Бақтрия тепалигида олиб борилган археологик қазилмалар вақтида қадимий шатранж ўйини тарихига оид топилмалар учраган. Спортнинг шатранж тури Ўрта Осиёда ривожланганлигининг ўзига хос исботи бўлган бу топилмалар ҳозир музейда сақланмоқда. «Бақтрия» соврини учун ўтказилган мусобақа кўпчиликда қизиқиш уйғотишининг боиси ҳам шундан. Учрашувларни муваффақиятли ўтказган Юрий Иванов (Темиртау) бош совринни қўлга киритди. Чирчиқлик А. Ненашев билан тошкентлик С. Йўлдошев иккинчи ва учинчи ўринларни эгалладилар.

ЎЗИНИ КЎРСАТДИ

● КОПЕНГАГЕНДА учкураш бўйича Оврупо чемпионати ўтказилди.

Мусобақада иштирок этган тошкентлик моҳир спортчи, МДҲ чемпиони Геннадий Четин яна бир бор маҳорат кўрсатиб, мухлислар эътиборини қозонди. У 612,5 килограммлик натижа кўрсатди. Вазни 60 килограммли бу спортчи ўз рекордини 10 килограммга яхшилади.

ЯГОНА ПЕШҚАДАМ

● ОЛИЙ ЛИГА футбол жамоалари ўртасида Ўзбекистон чемпионатининг ўнинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди.

Бу учрашувлардан кейин пешқадамлар мавқеида ўзгариш юз берди. Ҳозирча ягона пешқадам аниқланди. «Сўғдиёна» футболчилари янгиерчиларни қабул қилиб, дарвозага учта жавобсиз тўп киритишди. Бу ғалабадан кейин «Сўғдиёна» 14 та очко жамғарди. Биринчи ўринга талабгорлик қилаётган «Темирйўлчи» ҳамда «Нурафшон» жамоалари учрашувида 1:1 ҳисоби қайд этилди. «Темирйўлчи» 13, «Нурафшон» 12 очколик бўлди. «Наврўз», «Навбаҳор», «Нефтчи» жамоалари 11 тадан очко билан кучли олтиликдан жой олиб туришибди. Қолган учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Кимёгар» — «Мароқанд» — 1:0, «Нефтчи» — «Навбаҳор» — 1:0, «Шаҳрихончи» — «Наврўз» — 1:1, «Косонсойчи» — «Сурхон» — 1:0, «Пахтакор-79» — «Чирчиқ» — 3:1.

ДАЙДИЛАР КИМ? ЎҒРИМИ ЁКИ...

● Дайдилар масаласи долзарб ижтимоий ва иқтисодий муаммо бўлиб, аллақачонлар ҳал бўлиши керак эди. Бироқ, бу масала ҳамон жумбоқлигича қолмоқда. Айниқса, кейинги пайтда дайдилар соғлиқни сақлаш муассасаларига жуда кўп ташвиш келтирмоқда. Республикамизга катта иқтисодий ва маънавий зарар етказмоқда. Сўз асосан бошқа минтақалардан келган дайдилар хусусида боради. Ҳозирги иқтисодий тақчиллик, қимматчилик пайтида уларнинг сони тобора ортиб боряпти. Ўтган йили Ўзбекистонга, асосан Тошкент ва Самарқанд шаҳарларига бошқа минтақалардан дайдиларнинг келиши ниҳоятда кўпайди. Хўш, улар қандай қилиб бу шаҳарларга кириб келмоқдалар!

Улар кўпинча турли йўллар билан келишиб, яъни шаҳар ва темирйўл қабул ҳамда тақсимлаш пунктлари, «Тез ёрдам» эпидеперевозка воситалари ҳамда юқори ташкилотларнинг йўлланмалари билан касалхоналарга жойлашиб олмоқдалар. Энг ёмон томони шундаки, дайдиларда турли хил юқумли касалликлар, руҳий касаллик, тери-таносил касалликлари, сил касалликлари айниқса кўп учрайди. Бу касаллар жамият учун ғоят хавфлидир.

Кўп йиллик кузатишлар натижаси шуни кўрсатмоқдаки, дайдиларнинг 12—15 фоизи Ўзбекистон аҳолисидан бўлса, 85—88 фоизи эса бошқа минтақалардан, айниқса Россиядан келганлардандир. Агар кейинги бир ой маълумотларига назар ташласак, бошқа ўлкалардан бизнинг шифохонамизга кўплаб дайдилар турли йўллар билан жойлашганликларини кўрамиз. Масалан, Ярославлдан Н. Заворзин, Кривой Рогдан С. Вовнянко, Беларусдан Н. Вайтицов, Белгороддан А. Тростниковский, Грузиядан Ю. Жуков, Иркутскдан З. Демидова, Санкт-Петербургдан Е. Гаузин, Донецкдан М. Крендель, Ашгабаддан Г. Ярославский, Бошқирдистондан Г. Павлов, Р. Соломонов ва З. Ямалиевлар, Владивостокдан А. Нечуха, Новосибирскдан А. Ефимов, Олмаотадан В. Шушарин ва Г. Матюшченко, Астрахандан Б. Кисилов, Ставрополдан А. Петров, Татаристондан И. Юсупов, Куйбишевдан С. Григорьев, Пермдан С. Лашкевич, Амур областидан В. Аржанцев, Свердлов областидан Б. Бергаласов шулар жумласидандир. Булар ҳеч қандай тўсиққа учрамай, бемалол Тошкент шаҳрига келиб шифохоналарга жойлашганлар. Баъзилари ҳатто касаллигини яширишиб, қариндошлариникига келиш йўли билан туриб қоладилар ва касаллиги ошкор бўлгач, касалхонага ётадилар. Масалан, Свердловск областида яшайдиган 1935 йилда туғилган Борис Феллипович Вергаласов Тошкент шаҳар Киров ноҳияси Юнусобод даҳаси 6-мавзе 17-уй, 22-хонадонда истиқомат қилувчи Лилия Филлиповна Перешивайло деган синглисиникига келиб тўхтайди ва кўп йилдан бери сил касаллигига мубтало эканлигини яширади. Л. Ф. Перешивайло 1967 йилда туғилган қизи ва 1990 йили туғилган икки эгизак невараси билан бир уйда яшайдилар. Акасининг тинимсиз йўталиши ва ҳарорати баландлигини билган синглиси уч кун давомида ҳар куни «Тез ёрдам» машинасини чақиради ва врачлар унга биринчи тиббий ёрдам кўрсатадилар. Ниҳоят, тўртинчи куни Б. Вергаласов аҳволи ўзгармагач, ўзининг эски сил касаллиги борлигини айтишга мажбур бўлади. Сўнг Киров ноҳияси 4-сил касалликлари диспансери шифокорлари уни текшириб, чап ўпкасининг юқори бўлагида каверналик сил касаллигини ва сил касаллик таёқчалари ажратишини аниқлайди. Демак дард ўта юқумли бўлган. Бироқ у тўрт кун давомида синглисиникида яшаб, қизи ва икки набирасига сил касаллиги юқиш хавфи борлигини била туриб айтмаган...

● *Мулоҳаза учун мавзу*

Узоқдан келган дайдилар шифохонамизда даволаниб бироз соғая бошлаши биланоқ безориликни бошлайдилар. Ўғирлик қилиб, ҳар хил наркотик, спиртли ичимликларни ичиб, тиббиёт ходимларига қўполлик қиладилар ва ҳатто уларни ҳақоратлайдилар. Шундай ҳоллар бўладики, баъзи кунлари касалхона кийим-кечаклари ва буюмларини тўсатдан олиб, номаълум томонга ғойиб бўладилар. Шу йил январь ойининг ўзида узоқдан келган дайди касаллар уч чойшаб, ёстиқ ва сочиқларини йиғиштириб «қуён бўлганлар». Масалан, В. Хохлов деган шахс шифохонанинг 354 сўмлик кийим-боши билан ғойиб бўлган. Бундай аҳвол фақат бизнинг касалхонамизда эмас, балки бошқа шифохоналарда ҳам учраши турган гап. Сўзимнинг исботи учун Тошкент шаҳар 2-сил касалхонасида узоқ юртлардан келган 15 нафар дайдининг даволанганлигини айтиб ўтиш кифоя. Агар бу аҳволни республика бўйича тасаввур этсак, изоҳга ҳожат қолмайди.

Ҳар йили март-апрель ойларида жумҳуриятимизга дайдиларнинг келиши уч-тўрт маротаба кўпаяди. Ёз ойларида мева-чева пишган пайтда эса ўн баробар ва бундан ҳам ошиб кетади. Буларни дори-дармон, озиқ-овқат, тиббий ёрдам билан таъминлаш жуда қийин. Энг ачинарли томони шундаки, тузимизни еб, дориларимиздан дармон топгач, кучга кириб, ўзимизга ҳужум қилишга бошлайдилар. Тўйдирганнинг қорнига, деб шунга айтсалар керак.

Яна бир хавфли томони шундаки, баҳор фаслидан бошлаб бошқа жумҳуриятлардан худди ниначилар каби енгилоёқлар, фоҳишалар республикамизга кириб кела бошлайдилар. Шундай вазиятда улар жумҳуриятимизга қандай фалокатларни олиб келишини тасаввур этиш қийин эмас. Россиянинг баъзи шаҳарларида тарқалган СПИД, сифлис ва тез-тез учраб турадиган вабо касалликларини бу дайдилар олиб келиш хавфи бор эканлигини унутмаслигимиз керак.

Ҳозирда республикамизнинг иқтисодий ва маънавий бойлигига зарар етказишнинг олдини оладиган бир қанча тадбирлар ўтказилмоқда. Масалан, купон тизими жорий этилди. Ички ишлар органлари республикадан ташқарига олиб чиқиб кетилаётган буюм-товарларни, озиқ-овқат молларини қаттиқ назорат қилмоқдалар. Шаҳримизда дори-дармонларнинг нархи бошқа жойлардагига нисбатан бир неча маротаба арзон. Ана шу дори-дармонлар четга чиқиб кетмаслиги учун дорихоналарда фақат врачнинг тавсияси билан сотилмоқда.

Бас, шундай экан, республикамизни дайдилардан холи қилиш зарур. Бунинг бирдан бир йўли бор. У ҳам бўлса, Ўзбекистон чегарасидаги темирйўл бекатларида пост ташкил қилиб, дайдиларни жумҳуриятимизга ўтказмаслик керак. Бу тадбир илгари ўзини оқлаган. Масалан, Озарбайжонда шундай постлар ташкил этилган ва бу иш самарали натижалар берган. Мен ўйлайманки, юқори идоралардаги мутасадди ўртоқлар бу ўткир ижтимоий муаммога жиддий муносабатда бўлиб, уни узил-кесил ҳал қилишга киришадилар.

(Ушбу мақола қалам ҳаққини таҳририят фондига ўтказишни сўрайман).

А. РАСУЛЕВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган врач, тиббиёт фанлари номзоди, Тошкент шаҳар 1-сил клиник касалхонасининг бош врачи.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» РЎЗНОМАСИНИНГ ЖАРЧИНОМАСИ

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Умумтаълим мактабларининг «9»—синфларини намунали ҳулқ билан муваффақиятли тугаллаган ўқувчилар диққатига!

Гулистон давлат дорилфунуни қошидаги лицейнинг 10-синфларига танлов асосида қуйидаги йўналишлар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

— Физика;
— Математика;
— Химия;
— Биология;
— Ўзбек тили ва адабиёти;
— Рус тили ва адабиёти;
— Тарих.

Ўқув машғулотлари дорилфунун профессор-ўқитувчилари, юқори малакали ўқитувчилар томонидан олиб борилади. Лицейда ўқиш даври — икки йил. 11-синфни муваффақиятли тугаллаган талаба дорилфунунга кириш имтиҳонисиз қабул қилинади.

Танлов шарти: мутахассисликка оид касбга муносабатини, қизиқишини аниқловчи суҳбат асосида амалга оширилади.

Лицейда ҳужжатларни қабул қилиш 1992 йил 16 июндан 1 июлгача ва 1 августдан 14 августгача ўтказилади. Суҳбат 5—15 июль ва 15—25 август кунлари махсус график асосида амалга оширилади.

Шаҳар, вилоят ва республика олимпиадасининг ғолиблари лицейга танловсиз қабул қилинади.

Лицейга қабул қилинган ўқувчилар бепул овқат, кийим кечак ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, район ва шаҳар халқ таълими бўлимининг (Сирдарё вилояти учун) йўлланмаси, бошқа вилоятлар учун вилоят халқ таълими бўлими йўлланмаси, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, тиббий маълумотнома (форма № У86), ота-онасининг 1991 йилги иш ҳақи тўғрисидаги маълумотнома, оила аъзолари ҳақида маълумотнома, онаси ишламаса уй бекалиги ҳақида маълумотнома, кўп болали оналарга район ва шаҳар ижтимоий таъминот бўлимидан 1991 йил учун нафақаси кўрсатилган маълумотнома, 4 та 3Х4 см, 6Х9 см ҳажмли сурат.

Лицей дирекцияси қуйидаги манзилда жойлашган: Сирдарё вилояти, Янгиер шаҳри, Саркисов кўчаси, 2-уй.

Телефон: 3-40-61.

«НУР»

БОШ БУХГАЛТЕРЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТАШКИЛОТ

1992 йилги Бухгалтер энциклопедиясининг 1-Нашрини (рус тилида)

ТАКЛИФ ЭТАДИ

ЭНЦИКЛОПЕДИЯДА:

ҳисоб-китобларнинг янги режасига шарҳлар;
1992 йил бухгалтерлик ҳисоботи счётлари режаси;
счётлар режасини қўллаш бўйича йўриқнома;
кичик корхоналарда бухгалтер ҳисоботини олиб бориш бўйича кўрсатма ва бошқа материаллар ўрин олган.

ЭНЦИКЛОПЕДИЯНИНГ БАҲОСИ — 398 СУМ.

Пул ўтказиш учун «Нур» илмий-ишлаб чиқариш фирмасининг банк ҳисоби: Тошкент шаҳри, Саноат қурилиш банкининг Куйбишев бўлими, ҳисоб китоб рақами 100609038, код 172682313.

Ҳақ тўлаш пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади. Тўлов топшируви нусхаси ва энциклопедия нусхалари сони ва аниқ почта манзилгоҳи кўрсатилган буюртмани қуйидаги манзилгоҳга йўллаш лозим:

700128, Тошкент шаҳар, 1911-абонент қутиси.

Телефонлар: 41-03-74 (соат 9.00 дан 18.00 гача), 33-96-88 (соат 19.00 дан 21.00 гача).

АЗИЗ ВА МУҲТАРАМ ХИТОЙЛИК ИШБИЛАРМОНЛАР, ТУРКИЯЛИК ТАДБИРКОРЛАР!

СИЗЛАРНИ

БИЗ БИЛАН ФОЙДАЛИ ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШГА ЧАҚИРАМИЗ

Агар Сиз радиотелеаппаратуралар ишлаб чиқаришда йиғувчи «қўшма-корхона» барпо қилишни истасангиз, ҳамда мураккаб маиший уй-рўзғор буюмлари ва электр молларингизни сотмоқчи бўлсангиз

«ОРБИТА-СЕРВИС» ТЕХНИК МАРКАЗИ КИЧИК КОРХОНАСИ

Бу борада Сизларни доимо қўллайди. Биз Сизлар билан ҳамкорлик қилишдан бениҳоя мамнунмиз. Бирданига Сизларни уч юздан ортиқ кичик корхоналар ва ишбилармонлар ИТТИФОҚИГА бирлаштиришга яқиндан ёрдам берамиз.

Бизнинг манзилгоҳимиз: 741325, Ўзбекистон Республикаси, Хоразм вилояти, Дружба шаҳри, М. Исаев кўчаси, 3-уй.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТДАГИ ЖАРРОҲЛИК ИЛМИЙ МАРКАЗИ

1992 йилга

клиник ординатурага

жарроҳлик, анестезиология ва реаниматолегия, функционал диагностика ихтисослари бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Клиник ординатурада ўқитиш шартнома асосида амалга оширилади.

Ҳужжатлар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилгоҳга юборилсин: 700107, Тошкент шаҳри, Фарҳод кўчаси, 10-уй.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

«Ўқитувчи» нашриёти жамоаси нашриёт физика-математика адабиёти таҳририятининг катта муҳаррири С. Ю. Бекбоевга отаси

Юсуф БЕКБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат Аграр дорилфунунининг раҳбарияти ва жамоаси дорилфунун «Табиатни муҳофаза қилиш ва агрометеорология» шўъбасининг ассистенти Я. Ю. Юсуповга онаси

Умутшоки КУШИМБЕТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: А. АБДУБАННОПОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари) Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТУХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб) М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, Тошкент~ГСП, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, 32-53-20; партия турмуши, советлар ҳаёти, назария ва мафкура — 33-34-69, 33-38-95, 32-53-97, 32-57-19, 32-54-18; саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; деҳқончилик саноати — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-70; иқтисодиёт ва ҳаёт — 33-12-16, 32-57-20; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт, санъат, тил ва публицистика — 33-12-56, 32-55-16; 33-20-36, 32-54-36, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 33-14-24, 32-55-17; аҳлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

УЗМУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«Ўзбекистон овози» («Голос Узбекистана») —общественно-политическая газета Народно демократической партии Узбекистана.

389.680 нусхада чоп этилмоқда.

Буюртма № Г—128.

№ 93.

Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● Босишга топшириш вақти — 21.00топширилди — 23.00 Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.